Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 209 (959) ♦ Середа, 2 листопада 1994 року ♦ Ціна договірна

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

31 жовтня, під головуванням Голови Верховної Ради України Олександра Мороза відбулося засідання президії Верховної Ради, на якому розглянуто питання, винесені на пленарні засідання в листопаді 1994 року. Зокрема, запропоновано проект постанови про стан підготовки паливно-енергетичного комплексу до роботи в осінній та зимовий період. Розглядатимуться питання Державного бюджету України на 1995 рік, законопроект про оподаткування прибутку підприємств і організацій. Поставлено на порядок денний проект законодавчого акта щодо компенсації громадянам України втрат від знецінення грошових заощаджень в установах Ощадного банку України і колишнього Укрдержстраху.

Президія схвалила пропозиції про впорядкування організації та здійснення законодавчого процесу Верховною Радою України, а також затвердила структуру і штати Секретаріату Верховної Ради. Запропоновано на сесійні засідання проект Закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю» та Земельного Кодексу України; проект Закону України про видавничу справу.

Члени президії винесли на ратифікацію Верховної Ради Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах.

Президія Верховної Ради прийняла рішення провести пленарне засідання Верховної Ради 4 листопада цього року. Передбачається, що на ньому будуть розглянуті інформації Кабінету міністрів України та Національного банку України щодо ситуації, пов'язаної із зміною цінової політики, підвищенням заробітної плати та пенсій, зміною курсу українського карбованця і кредитної політики.

Детально розглянуто ряд інших важливих проблем життя держави.

Прес-служба Верховної Ради України

Реформам немає альтернативи

Президент України Л. Кучма почав прес-конференцію з заяви, в якій охарактеризував перші сто днів своєї діяльності як глави держави. Вона мала кілька головних аспектів.

По-перше, відбувся глибокий аналіз ситуації у суспільстві і одночасно розроблялися шляхи її стабілізації, опрацьовувався комплекс радикальних політичних та економічних перетворень у країні. Найбільш принциповим у цьому плані кроком Л. Кучма назвав свій виступ у Верховній Раді, де була окреслена ситуація, що склалася, стартові можливості і рубежі, до яких, на думку виконавчої влади, слід прагнути.

(Закінчення на 2-й стор.).

Продиктовано в номер

«Енергія» закриє Чорнобиль

Договір про заснування комерційного транснаціонального акціонерного товариства «Концерн Енергія» підписали представники української та російської спілок промисловців і підприємців, АТ «Укргазпром», «Укрнафта», американські корпорації «Ромар груп» та ряд черкаських підприємств. Мета «Енергії» — спорудження парогазової електростанції на базі будівельного майданчика колишньої Чигиринської атомної електростанції. З введенням її в дію, вважають засновники, можна буде закрити Чорнобильську АЕС.

Збудували для дітей

Приємна новина в Кіровограді: в селищі Гірничому урочисто відкрито нову дитячу амбулаторію. Збудувала її приватна фірма «Будконтракт» на кошти геологорозвідувальної експедиції № 37 (начальник — Б. Маліванчук). Медичний заклад передається місту.

Амбулаторія обслуговуватиме близько 4 тисяч дітей. До їхніх послуг фізіотерапевтичний, маніпуляційний кабінети, спортзал для занять лікувальною фізкультурою. Хворих прийматимуть 4 педіатри, а також лікарі інших спеціальностей. Для найменших пацієнтів привозитимуть дитяче харчування. Мами вдячні геологам та будівельникам.

Єдина ціна на хліб

На черговому засіданні Закарпатського облвиконкому прийнято рішення про встановлення з 10 листопада єдиної ціни на хліб у всіх районах краю. Сьогодні вона різна, і це дратує громадян. Разом із фахівцями знайдено механізм, що дасть змогу усунути різнобій у вартості. Створено стабілізаційні фонди.

Гірники Кривбасу страйкують до перемоги

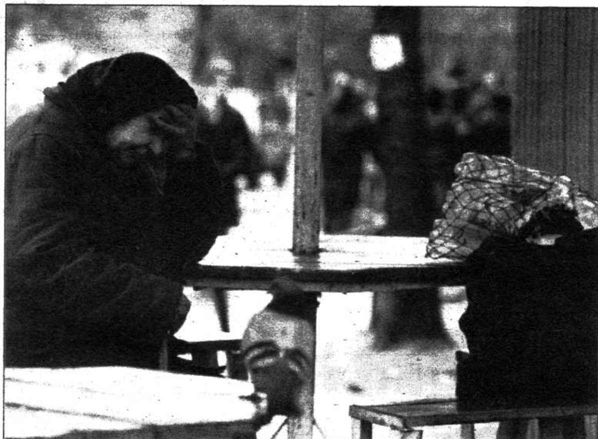
За повідомленням прес-служби Незалежної профспілки гірників України (НПГ), страйк, який розпочали гірники Кривбасу два тижні тому, триватиме до повного виконання їхніх вимог.

Незважаючи на те, що страйкарі вдалися до публічних акцій (27 жовтня у Кривому Розі провели мітинг та демонстрацію), вели переговори з міністром промисловості України 28—29 жовтня, жодна з їхніх вимог не задоволена.

Наболіла проблема

Чисельність Збройних Сил сьогодні відповідає нормам, визначеним Верховною Радою країни. Однак в наявності проблема комплектування військ, яка загострилася в результаті майбутнього звільнення в запас військовослужбовців зразу двох призовів. Це підкреслив 31 жовтня на брифінгу начальник Головного організаційно-мобілізаційного управління — заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-майор Валерій Венгер.

Він пов'язав проблеми осіннього призову з недосконалістю існуючого законодавства, яке звільняє від строкової військової служби велику категорію осіб, а також із зростаючим небажанням окремих категорій молоді служити в армії. Зокрема, багато випадків ухилення від виконання військового обов'язку спостерігається в столиці України. Відносно альтернативної служби генерал Венгер зауважив, що вона не користується популярністю в країні.

До дядька-скоробагатька з простягнутою рукою...

Їх понад 15 мільйонів — кожний третій-четвертий сущий на нашій українській землі. Пенсіонери. Чиїсь матері і батьки, бабусі й дідусі. Тепер вони всі, як мовиться, «на заслуженому відпочинку». «Відпочивають» собі у численних чергах за буханцем хліба або на товчку-базарі, прагнучи продати якісь недоношені речі...

Ще замолоду на поклик партії будували «світле майбутнє» — зводили заводи-велети і Дніпрельстани, копали канали й копальні, створювали колгоспи і МТС... Потім зі зброєю в руках билися з фашистами, захищали від ворогів рідну домівку, заново відбудовували спалені війною міста і села.

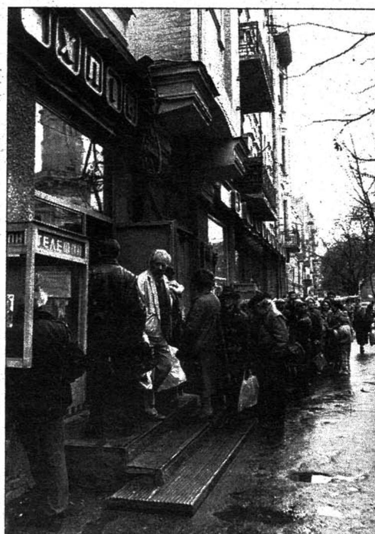
А нині...

Пішла оце нещодавно онука Микити Семеновича до школи — перший раз у перший клас. Повернулася додому й мовчить. А далі питає:

— Що ж ти, діду, розповідав, нібито ви будували комунізм? Вчителька казала, що ви будували тюрму народів! Ось і добудувалися!

Проковтнув старий гірку сльозу, бо хіба заперечиш, коли «вчителька казала».

А скільки таких «гірких ковтків» — моральних і матеріальних — дістається нині нашому старшому поколінню! Шалені ціни. Мізерні пенсії за багаторічну тяжку працю. Та ще й дивовижна зрівнялівка: і колишній трудівник- новатор, і дармоїд-байда однаково окупонені. Ще й те, що із запрацьованого в поті чола було відкладене на ощадкнижку, аби забезпечити старість, рідна держава безсоромно «з'їла». Отож зосталася в мільйонів наших старих єдина надія: йти до дядька-скоробагатька з простягнутою рукою. Така вже, видно, випала їм доля. А вчені твердять: рівень цивілізованості держави визначається її ставленням до старшого покоління свого народу.

Володимир ЧЕРКАС.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Матеріали на тему «Як ми живемо?» читайте на 10-й сторінці.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення В.Пинзеника першим віце-прем'єр-міністром України

Призначити ПИНЗЕНИКА Віктора Михайловича першим віце-прем'єр-міністром України з питань економічної реформи.

Президент України Л. КУЧМА.
м.Київ, 31 жовтня 1994 року.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення Є.Марчука першим віце-прем'єр-міністром України — головою Координаційного комітету при Президентові України по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю

Призначити МАРЧУКА Євгена Кириловича першим віце-прем'єр-міністром України — головою Координаційного комітету при Президентові України по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю.

Президент України Л. КУЧМА.
м.Київ, 31 жовтня 1994 року.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення П.Саблука першим віце-прем'єр-міністром України

Призначити САБЛУКА Петра Трохимовича віце-прем'єр-міністром України з питань агропромислового комплексу.

Президент України Л. КУЧМА.
м.Київ, 31 жовтня 1994 року.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про зміни до Указу Президента України від 13 вересня 1994 року №519

У зв'язку з підвищенням з 1 жовтня 1994 року розмірів заробітної плати **постановляю:**

1. Внести зміни до Указу Президента України від 13 вересня 1994 року №.519 «Про збільшення неоподатковуваного мінімуму та ставки прогресивного оподаткування доходів громадян», виклавши статтю 1 у такій редакції:

«1. Установити з 1 жовтня 1994 року мінімум доходів громадян, що не обкладається прибутковим податком, у розмірі 780 тисяч карбованців на місяць».

2. Ставки прогресивного оподаткування доходів громадян, установлені статтею 2 Указу Президента України від 13 вересня 1994 року №.519, застосовуються з 1 жовтня 1994 року виходячи із неоподатковуваного мінімуму 780 тисяч карбованців.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КУЧМА.
м.Київ, 31 жовтня 1994 року.

Розпочався сезон підняття цін

З 1 листопада в Угорщині зросли ціни на ряд продовольчих товарів. Насамперед, це стосується імпортованих продуктів, бо на них збільшилось ввізне мито. Дорожчими, зокрема, стали цитрусові і банани. Зросла також вартість спиртних напоїв, тютюнових виробів.

Нових прикрощів завдано автомобілістам: стрибнули вгору і ціни на пальне. Бензин залежно від типу з 1 листопада коштуватиме від 87 до 93 форинтів за літр (приблизно 0,8—0,9 долара США). За дизельне пальне доведеться платити по 74 форинти за літр (0,7 долара). Подорожчав і природний газ.

Реформам немає альтернативи

(Початок на 1-й стор.)

Водночас були проголошені нові засади соціально-економічної політики, курс на глибоке реформування суспільства. Цьому курсові сьогодні альтернативи немає. Президент і уряд розуміють, що процес докорінних реформ не може не бути болісним і простим для нашого народу. Але тільки через нього можна змінити ситуацію на краще, що у перспективі приведе до стабілізації економіки і піднесення життєвого рівня населення.

Другою проблемою, на вирішення якої були спрямовані зусилля Президента, було створення міцної гілки виконавчої влади: видано відповідні укази, до Верховної Ради внесено проект поправок до Закону про місцеві Ради народних депутатів. У цій справі надзвичайно важливу роль відіграє створення Ради регіонів. Посиленню виконавчої влади сприятимуть і нові призначення в уряді. Завершується формування адміністрації Президента. До активної співпраці вдалося залучити видатних фахівців-учених. Створено структури, які займаються розробкою стратегії й тактики економічного розвитку держави. У попередній адміністрації таких структур не було. Але послідовна економічна і політична стратегія вимагає чіткого розподілу влади. Слід покласти край безплідній конкуренції різних її гілок. Верховна Рада має займатися законодавчим процесом, Президент здійснюватиме виконавчо-розпорядчі функції. Президент просить лише про одне: щоб виконавчій владі не заважали виконувати її природні повноваження. Тому, як підкреслив Л. Кучма, він рішуче виступає за якнайшвидше прийняття нової Конституції і Закону про владу, що найближчим часом буде представлений на розгляд Верховної Ради. Причому Президент наполягає на дотриманні домовленостей між Президентом, Головою Верховної Ради і Прем'єр-міністром, які були відбиті у заяві, викладеній у перші дні його президентства. Слід зауважити, що є сили, зацікавлені у зволіканні конституційного процесу, що створює можливість для існування невизначеності у відносинах між різними гілками влади.

Президент прагне прискорення судової реформи та зміцнення судової влади. Свою позицію він нещодавно виклав у виступі на другому з'їзді суддів України.

Ще один напрям діяльності Президента — рішуча боротьба з організованою злочинністю, корупцією, взагалі з кримінальними елементами у суспільстві, які стали «п'ятою владою». Фактично сьогодні йде війна. Конкретні заходи здійснюються, Президент контролює правозахисні процеси.

За сто днів, що минули, внесено значні корективи у зовнішньополітичний та зовнішньоекономічний курс нашої держави. Його засади — збалансованість відносин як із Заходом, так і зі Сходом. Л. Кучма заявив, що він задоволений підсумками останньої у часі наради глав держав — членів СНД, яка відбулася в Москві, його переговорами з Президентом Росії Б. Єльциним. Є всі підстави твердити, що формується нова якість наших міждержавних відносин.

Оптимізм викликає розвиток співробітництва з Заходом, інтеграція України в міжнародні економічні організації. Візит Президента до Канади, конференція «На підтримку економічних реформ в Україні», яка там відбулася, принесли вагомі результати, причому не декларовані, а дійові, зокрема позика МВФ на суму 365 мільйонів доларів. Але міжнародними кредитами економіку на ноги не поставиш — потрібна активна діяльність із нашого боку.

Що ж стосується економіки, то, як наголосив Л. Кучма, головне у діяльності Президента та Кабінету міністрів на найближчі два місяці — контролювати грошовий обіг, не допустити гіперінфляції, захистити соціальні інтереси найбільш уразливих верств населення. Ми не ставимо питання щодо припинення зростання цін, але цей процес повинен бути контрольований. Наші громадяни мають відчувати, що держава дбає про них. Уже розроблено систему соціального захисту, і вона починає діяти.

Далі Президент відповів на запитання журналістів, які стосувалися, головним чином, трьох тем: його відносин з Верховною Радою, економічних проблем і нових акцентів у нашому зовнішньополітичному курсі.

Що стосується першої теми, то Л. Кучма знову наголосив на необхідності чіткого розподілу обов'язків між законодавчою та виконавчою владами. На думку Президента, необхідні конституційні зміни з метою вирішення проблеми — це тривалий процес. Тому слід запозичити досвід деяких зарубіжних держав, які законодавчим шляхом вирішують поточні питання. Л. Кучма у цьому зв'язку навів приклад сусідньої Польщі, де взаємини між гілками влади тимчасово регулюють порівняно невеликим пакетом законів, що становлять так звану «Малу конституцію». Взагалі з Верховною Радою, підкреслив Л. Кучма, для нього можливі будь-які компроміси, крім двох проблем: реформи і прерогативи виконавчої влади.

Журналістів цікавила думка Президента з різних аспектів економічного життя України: його ставлення до приватизації, рішення НБУ щодо уніфікації курсу карбованця, ймовірні зміни у структурі Кабінету міністрів. У відповідь було заявлено, що приватизація — це веління часу, НБУ в основному діє правильно, а питання створення нових міністерств (зокрема — вугільної промисловості) розглядається, хоча структурні «революції» самі по собі нічого позитивного не дадуть.

Президент визнав, що, приймаючи рішення про підвищення цін, слід було б порадитися з профспілками (втім, їхня згода й не була б обов'язковою). Але, сказав Л. Кучма, ті, хто сьогодні кличе трудящих до страйків, не пропонують ніякої конструктивної альтернативи. Дехто з шахтарів хоче страйкувати, а вугілля Україна нині змушена купувати за рубежем — чи є у цьому логіка?

Іноземні журналісти запитали Президента, чи буде він користуватися зарубіжним досвідом у проведенні реформ. Не варто винаходити велосипед, коли він давно існує, відповів Л. Кучма. Зокрема, є цікавий досвід Аргентини, про який недавно розповів «Голос України». Але, звичайно, не слід забувати про особливості менталітету нашого народу — отже, повних аналогій бути не може.

Аналізуючи політику України на міжнародній арені, Президент підкреслив факт зростання ролі нашої держави у світі. Під час його візиту до Канади було підписано цілу низку важливих документів, зокрема Договір про дружбу і співробітництво (Л. Кучма у цьому зв'язку нагадав, що ідентичний договір з нашим найближчим сусідом Росією ще тільки розробляється).

Надзвичайно важливим є розвиток співробітництва України з державами — членами СНД, зокрема — постачальниками енергоносіїв. Це я, сказав Л. Кучма, попросив «велику сімку», щоб у згаданій конференції у Канаді брали участь Росія і Туркменистан, яким Україна заборгувала астрономічні суми грошей за нафту і газ. Тим самим на конференції було розширено коло присутніх кредиторів України, з'явилася можливість глянути на проблеми масштабно. Для України дуже важливо, щоб Росія й Туркменистан не наполягали на тому, аби кредит МВФ пішов до їхніх скарбниць як проценти з обслуговування боргу. Адже для того, щоб усерйоз думати про впровадження гривні, Україні слід створити солідний стабілізаційний фонд твердої валюти. До речі, заявив Президент, це мали б урахувати і ті депутати Верховної Ради, які виступають проти позичок Україні з боку міжнародних фінансових організацій.

Активно обговорювалася на прес-конференції і позиція Президента щодо перспектив приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Л. Кучма висловив упевненість у тому, що Верховна Рада ратифікує цей документ. Але дуже важливо, коли саме це буде зроблено. Від вирішення цієї проблеми багато в чому залежать відносини України з великими державами, зокрема США і Росією, перспективи одержання нашою державою допомоги. Тим більше, що Україна здійснює ядерне роззброєння, а власних технологій для обслуговування стратегічних ракет з відповідними боєголовками не має. Отже, навіщо ж нам боятися Договору? Інша справа, що потрібні всеохоплюючі гарантії національної безпеки України. За словами Л. Кучми, такі гарантії обіцяні нам з боку обох згаданих держав. Президент у своїх міжнародних контактах наполягає саме на всеохоплюючих гарантіях, оскільки ті, які були обіцяні Україні на тристоронній зустрічі президентів України, США та Росії у Москві, для нас недостатні. Отже, доки триває розгляд у Верховній Раді Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, паралельно йде світовий процес вироблення гарантій.

Володимир САВЦОВ.

У комісіях Верховної Ради України

31 жовтня відбулося засідання Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування, на якому розглянуто і обговорено матеріали перевірки фактів порушення виборчого законодавства на виборах голови Черкаської міської Ради народних депутатів при повторному голосуванні 10 липня ц.р. Прийнято відповідні рішення.

Комісія проаналізувала хід виконання законотворчих робіт, які передбачалося виконати в поточному році. Це і законопроекти про статус столиці України, Положення про посвідчення депутатів і голів місцевих Рад та нагрудний знак депутатів цих Рад, Положення про територіальні громадські комітети і органи самоорганізації населення в Україні.

Під час зустрічі членів Комісії та керівників відділу у питаннях діяльності Рад з відповідальними працівниками Адміністрації Президента України відбувся обмін думками щодо положень проекту Закону про місцеві Ради, який готується нині для розгляду Верховною Радою.

Напередодні події

Сьогодні — сесія ВР Криму. Чи виконають депутати постанову Верховної Ради України?

До першого листопада, згідно з постановою Верховної Ради України від 22 вересня «Про політико-правову ситуацію в Автономній Республіці Крим», Верховна Рада Криму мала привести Конституцію і законодавство автономії у відповідність із Конституцією та законами України. На засіданні Президії ВР Криму, яке відбулося 31 жовтня, це питання вирішено розглянути 2 листопада. Член Президії Анушавай Данелян сказав, що після тривалої роботи у комісіях і фракціях кримського парламенту на розгляд депутатів будуть представлені як перший, попередній, так і другий варіанти законопроекту автономії щодо приведення Конституції і законодавства Криму у відповідність із Конституцією та законами України. Зокрема, якщо стаття 1 Конституції Криму в першому варіанті гласить: «Республіка Крим є автономною, складовою частиною України», то в другому варіанті пропонується відновити положення цієї статті, зафіксоване в Конституції автономії від 25 вересня 1992 року: «Республіка Крим є правовою, демократичною, світською державою у складі України».

І ще одне. У другому варіанті із статті 4 Конституції автономії рекомендується вилучити пункт: «Конституція Республіки Крим не повинна суперечити Конституції України, її основним принципам демократичного, правового, політичного устрою, забезпечення прав і свобод людини».

Вирішено також прийняти на сесії звернення ВР Криму до ВР України, де автономія відстоюватиме свою позицію в будівництві взаємовідносин з Україною на основі двосторонного договору та угод.

Життя Рад

ЦЕ — ТОБІ, А ЦЕ — МЕНІ, І ЦЕ — МЕНІ...

або Тому дам, тому дам, а цьому не дам

У Дніпропетровській міській Раді ніяк не дійдуть згоди, якій депутатській комісії займатися роздержавленням і приватизацією: комісії з питань планування, бюджету і фінансів, яка у Раді попереднього скликання саме цим і відала, чи вперше утвореній нині комісії з питань економічної реформи та сприяння підприємництву?

І це не сутичка на межі чвари чи зайвих суперечок, коли не має великого значення, чия візьме гору. Навряд чи розрубає гордіїв вузол пропозиція об'єднати ці комісії в одну — непорозумінню, мовляв, край. Так, принаймні, стверджує голова новоутвореної комісії з економічної реформи депутат і власник приватного агропромислового підприємства «Самара» Михайло Вдовін. На думку Михайла Михайловича, йдеться про найпринциповіше: в ім'я чого здійснюється приватизація?

Отже, давайте «опрацюємо» версію Вдовіна. Радше збагнемо, що він має на увазі. Голова це існуючого у місті комітету комунального майна Сергій Дрон цілком обгрунтовано, схоже, задоволений результатами, яких вдалося домогтися торік та в першій половині нинішнього року, коли його комітет співробітничав ще з депутатами попереднього скликання. На аукціонах і за конкурсами продано мало не три десятки об'єктів — на суму тридцять два мільярди карбованців. І більш як сто сімдесят об'єктів за цей же час викуплено трудовими колективами. Сумарно виручка, може, й скромніша, якщо зважити на кількість приватизованих підприємств, одначе теж солідна.

— І вся політика зводилася до того, — каже Михайло Вдовін, — щоб «заробити» гроші, поповнити спорожнілу міську скарбницю. Насправді в приватизації головне інше — дати змогу і волю людям та підприємствам самостійно працювати, розвиватися і випускати продукцію чи надавати послуги, необхідні нашому населенню.

Хто заперечить і Вдовіну, і іншим депутатам його комісії Віктору Баранову, Володимиру Бойку, Миколі Камишанову, Михайлу Лисаку — а це все «биті» керівники або спеціалісти державних підприємств і недержавних фірм і корпорацій: просто скинути якомога вигідніше той чи той об'єкт з шиї держави, яка виявилася нездарою-власником, — цього справді замало. Суспільство більше стурбоване тим, що виробництво падає. І сподівається, що нашу економіку порятує саме роздержавлення — чи не так? А ми поцікавилися в Сергія Дрона, як працюють приватизовані підприємства. З'ясувалося, що достеменної ясності поки що нема. Тільки-но почали збирати статистику, щоб проаналізувати. Та чи варто сподіватися на оптимізм? Як висловився Сергій Євгенович, деякі підприємства, викуплені на аукціонах чи за конкурсами, невпізнанно змінилися. А тим, власниками яких стали трудові колективи, хвалитися нічим.

— Єдине, що самотужки виживають, як можуть. А міськрада і міськвиконком мороки з ними не мають, — пояснив Сергій Дрон.

Він не сказав, що ці підприємства кинуто напризволяще. Та і які можуть бути претензії, коли — ринок. Коли, принаймні, йдемо до ринку і мусимо звикати сподіватися самі на себе. І ми не станемо навздогін докоряти депутатам міськради минулого скликання, зокрема депутату Олександру Рябченку, який і очолював планово-бюджетну комісію, згодом і правління муніципального банку, та згодні: досі справді шукали тут один зиск у приватизації — поповнення міського бюджету, в якому катастрофічно не вистачало коштів. А проблеми появи господаря-власника та умов для його розвою залишились, як мінімум, на потім.

То що, тепер є можливість перевернути платівку на зворотний бік, щоб заграти іншої? Я познайомився з планом роботи, який намітила новоутворена комісія Михайла Вдовіна. План грунтовний, конкретний і послідовний і справді спрямований на те, щоб через приватизацію стимулювати виробництво та підприємство. Але це тільки план, і як його вдасться реалізувати, ще не відомо, як не відомо, чи й узагалі пощастить його втілювати, оскільки важелі можуть передати іншій, планово-бюджетній, комісії.

— Тоді депутатам нашої комісії хоч від мандатів відмовляйся, — так ставить питання Михайло Вдовін. — Бо ж прийшли в Раду і згуртувалися довкіл привабливих ідей приватизації...

Але тут ще одного собаку зарито, що і спричиняє вагання всього міськрадівського депутатського корпусу, не дає схилитися терезам у якийсь один бік. Михайло Вдовін цього й не приховує. Він стоїть на тому, що коли «обрані» будуть власниками підприємств, а всі інші — найманими робітниками, тільки тоді наша економіка набуде піднесення.

Ситуація, власне, така: Олександр Рябченко, автор перших приватизаційних зусиль у місті, депутат і голова планово-бюджетної комісії Ради попереднього скликання, сьогодні — народний депутат України, зберігає вплив на земляків. Щойно він оприлюднив тут своє бачення, як «по-чесному і за півтора року провести у нас приватизацію». Олександр Володимирович — явний прибічник «народної»: тільки за майнові приватизаційні сертифікати, коли кожен стане власником чи співвласником. І лише вторинний ринок цінних паперів стимулюватиме структурні зміни в економіці та інвестиції у ті галузі і на ті підприємства, продукція яких матиме попит. Отоді і відбуватиметься розмежування на здібних бізнесменів та бездоганних виконавців, але із заможним існуванням і тих, і тих.

А як мислить Михайло Вдовін?

— Я за те, — каже він, — аби вже сьогодні директорів заводів, фабрик, об'єднань оголосити господарями, відтак власниками підприємств. Нам що потрібне — сильна економіка, яка всіх забезпечить, чи оманлива справедливість, «колгоспна» благодать, котра нічого доброго не обіцяє? А щоб ожила економіка і почав жити нарешті народ, без приватника-хазяїна на виробництві не обійтися.

І це, мовляв, давно треба збагнути. Ми не схильні дискутувати з Вдовіним. Спостерігаючи за колективами, які вже викупили підприємства, — скажімо, в акціонерну власність, — бачимо: приватно-власницької-співвласницької психології ще не виникає. Навпаки, нехлюйство і розкрадання сьогодні стають очевиднішими. Справді, скрізь господарі, потрібні на виробництві — це для нас також зрозуміло.

Одначе проблеми справедливості, чесності в приватизації нам не уникнути — це теж безперечно. Треба домагатися, щоб і вовки були ситі, і вівці цілі, чи як? А якщо цивілізованіше, не повторюючи того дикунства, яке пережили колись нині розвинені країни? Втім, у нас рецептів катма. Як на нас, то між двома «вогнями» перебувають і парламент, навіть Президент, який запропонував воістину радикальні економічні перетворення, — то що казати про міську Раду?

Аж ніяк не політичні, а суто економічні пристрасті вирують поміж депутатами на місцях, і це не випадково. Принциповий вибір нам ще належить зробити.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Скільки треба казати, щоб глухий почув хоч раз

Знову підвищили ціни. Вважається, такий крок є єдиною можливістю вберегти економіку України від загибелі. Але це — нісенітниця. Кожна людина знає, що крім підвищення є і зниження цін, яке теж може бути оздоровчим заходом (маємо певний досвід — щорічне зниження всіх цін з 1947 року сім років поспіль).

Починаючи з 1990 року, роблю спробу за спробою довести економістам-ідеологам, що не можна перетинати вулицю з двостороннім рухом, весь час дивлячись тільки в один бік. Адже це — шлях до аварії («Снизив цены, выйдем на рынок», «Правда Украины», 17 июня 1993; «Дуже проста програма», «Урядовий кур'єр», 9 лютого 1993; «Ціни нижчі — ринок ближче», «Сільські вісті», 18 серпня 1993; «Ціни — нижче, ринок — ближче», «Голос України», 18 серпня 1993). Але вони глухі до не їхніх пропозицій.

Показник утриманства (зіставлення чисельності населення непрацездатного віку) в Україні справді високий. Але хіба це привід для того, щоб полишити більшість населення за межею не тільки бідності, а й навіть виживання?!

А йдеться саме про це. Якщо заходи Кабінету міністрів нададуть змогу підвищити пенсії та стипендії втричі, все одно за межею виживання залишаться люди, котрі нині не мають роботи і, отже, не матимуть індексації доходів (а вони, за даними, наведеними Л. Кучмою в виступі перед виборцями, становлять 40 відсотків працездатного населення України).

Якщо Кабінет міністрів чомусь помиляється, чи не повинна Верховна Рада підправити його? Пам'ятаємо, як народні депутати (до речі, і Президент також...) обіцяли виборцям поліпшити життя.

Цікаво було б усе-таки дізнатися: скільки разів треба гукнути, щоб почув глухий? Це запитання — не риторичне. Адже багато з тих, хто «рятував» нас на урядовому та депутатському рівнях, і тепер рятують...

Тому маю знати, скільки ж іще треба гукати?! Та чи буде їм на той час кого рятувати.

І ще про одну нашу біду: старцюємо на рівні державних керівників. День у день телебачення показує зустрічі керівників держави з представниками світових та міжнародних закордонних банків, фондів тощо, які згодні надати Україні кредити, якщо...

Є пропозиція: заборонити керівникам зустрічі з тими, хто обіцяє допомогу «якщо...». Хто справді хоче допомогти, допоможе без умов. А якщо не хочуть — не треба втрачати нашу національну гідність та старцювати, вислуховуючи оці «якщо».

Геннадій ПАСТЕРНАК-ТАРАНУШЕНКО, кандидат економічних наук.

Хто до кого в опозиції? І чи є вона в Україні?

Нещодавно Рух вирішив дослідити проблеми функціонування всієї рухівської преси, роль ЗМІ під час виборів, лексико-стилістичні особливості рухівських видань, зібравши для цього у Києві триденний семінар «Рух і преса».

Проте, як на мене, більшу цікавість викликала прес-конференція, що її було дано після семінару у секретаріаті Руху, під час якої голова НРУ В'ячеслав Чорновіл несподівано для всіх журналістів визначив, яка політична сила в Україні є сьогодні опозиційною до Руху, висловив своє ставлення до взаємодії з урядом і Президентом держави.

За словами В'ячеслава Чорновола, ідейні противники НРУ — Комуністична і Соціалістична партії України, інтереси яких у парламенті обстоює ліве крило — на сьогодні парламентська більшість. «Про це ще раз нагадала нещодавня спроба лівих сил відродити стару комуністичну партію. Те, що ця спроба провалилася, передусім заслуга фракції Руху, найбільш згуртованої з правих фракцій у Верховній Раді».

Щодо уряду, то пан Чорновіл зазначив, що всі праві фракції не підтримали призначення на посаду Прем'єр-міністра Віталія Масола. «Ми розцінюємо таке призначення як реванш за жовтень 1990 року, коли цю людину було скинуто саме з такої посади на вимогу голодуючих студентів».

Дещо інше ставлення до Президента України Леоніда Кучми. Хоч під час останніх виборів Рух не підтримував цієї кандидатури, поки що «Леонід Кучма не давав підстав для жорсткої опозиції з боку НРУ». Рух був першою партією, з якою Президент мав офіційну зустріч, і ця партія підтримуватиме його у бажанні реформувати економіку України, вивести державу з кризи. Фракція Руху у парламенті майже повністю підтримала стратегію розбудови України, проголошену під час доповіді Президента у Верховній Раді.

«Не треба звинувачувати Рух, що він «відклеївся» від Кравчука і «приклеївся» до Кучми. Ми надто серйозна політична сила, щоб до когось «тулитися». Просто хочеться, щоб в Україні нарешті з'явився господар. І, звичайно, нема сумнівів, що коли якась дія нового Президента загрожуватиме інтересам України, Рух не забариться висловити свій протест і відстояти її незалежність».

Залишається додати, що семінар «Рух і преса», очевидно, стане традиційним. Занадто багато є проблем, які неможливо розв'язати без кооперації. А ще, можливо, невдовзі в Україні видаватиметься нова загальнодержавна газета «Час. Тайм», яка вже зареєстрована і має фінансів більш як на рік. Газета не буде органом Руху, хоча зараз її шеф-редактор — В'ячеслав Чорновіл. Планується зробити загальнополітичне видання, зрозуміле і улюблене для кожного громадянина. З 1 січня газета вийде урездріб.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Виставки

РЕКЛАМНИЙ БІЗНЕС — НОВИЙ ВИТОК

Реклама сьогодні дедалі наполегливіше охоплює різноманітні сфери діяльності. Десятки фірм пропонують силу-силенну рекламних продуктів — від візиток до комплексної розробки стилю компанії-клієнта. Більшість рекламних фірм спеціалізується саме на виготовленні та виконанні таких окремих рекламних продуктів, щосили намагаючись обійти на «віражі» конкурентів за якістю, ціною, асортиментом та ін. Проте за всім цим простежується й інший процес у цій сфері діяльності підприємців. Деякі фірми вже стали пропонувати рекламні продукти комплексно. Йдеться про повне забезпечення «паблік рілейшнз», пророблення чи коригування культурної політики фірми, «керування кризами», лобізм у законодавчих та управлінських органах тощо.

Усе це повною мірою відбилося на виставці «Реклама-94», розгорнутій у Торговельно-промисловій палаті України з 1 по 5 листопада.

Як вважає керівник рекламної фірми «Діалла комʼюнікейшнс» Костянтин Кузнецов, цей етап «розвитку вшир» кілька лідерів українського рекламного ринку практично вже завершили. Нині від кількох компаній можна отримати «розсипом» практично всі різновиди сучасних рекламних послуг і на будь-якому рівні. І не лише вітчизняного виробництва: є можливість замовити потрібне в будь-яких країнах світу.

Це про лідерів. А решта — 70—80 відсотків рекламних компаній — усе ще продовжує долати сходинки першого етапу, «відкриваючи Америку» для себе й клієнтів у безмежному морі «малих форм» сучасних рекламних можливостей. Нині в Україні починається новий, зламний, етап — кількісно ринок опановано, тепер починається ера вдосконалення, якості. Відбувається зміна пріоритетів: головною дійовою особою виступає споживач. Тепер рекламні компанії максимально орієнтуються на його конкретні потреби, забезпечують усім потрібним сьогодні і працюють на перспективу. При цьому конкуренцію виграє той, хто ефективніше використовує кожний долар, карбованець рекламного капіталу.

На виставці «Реклама-94», приміром, фірма Кузнецова на додачу до вищезазначеного запропонувала оригінальні механічні рекламні щити зі Швеції, виготовлені зі сріблястого анодованого алюмінію. Такі щити дають змогу досягти надзвичайного анімаційного ефекту. Наприклад, можна досягти ефекту машини в русі, цигарки, що повільно гасне, напою, котрий виливається з пляшки, та ін.

Усе це — прагнення працювати за міжнародними стандартами. Лідери рекламного ринку України вже починають працювати саме так.

Валерій МАРТИНОВ.

Танк-хлібороб

На полях агроасоціації «Озірці» Горохівського району Волинської області з'явився... танк Т-54. Точніше сказати — напівтанк-напівтрактор. На одному з львівських заводів потужну військову машину переобладнано, а господарство за 450 мільйонів карбованців її придбало.

За добу він оре 30 гектарів. «Їсть» мало солярки. Може працювати і як бульдозер. Оре восьмикорпусним плугом, а може тягти навіть і два двадцятикорпусні. На жаль, таких плугів ще нема. І ходова частина в нього значно краща, ніж у справжнього трактора. Не зношується.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

«Агромаш» долає перешкоду

Вінницьке обласне виробниче об'єднання «Агромаш» існує лише п'ятирічку. За ці п'ять років без державних кредитів освоєно багато нових видів машин і запасних частин, наприклад виробляють щомісячно 2,5 тисячі тонн водо- й газопровідних труб.

Зауважу, тут вперше в Україні налагодили виробництво сталевих труб для водогонів та газопроводів низького тиску. Отож забезпечуємо цими дефіцитними трубами не лише Поділля, а й усю Україну, Білорусь та інші регіони ближнього зарубіжжя.

Звісно, реалізуючи вкрай потрібні людям сталеві магістралі для води й газу, маємо можливість отримувати в достатній кількості запасні частини для сільськогосподарської техніки. Для потреб селянина налагоджено виробництво електродів, побутових електронагрівачів, пристроїв для нагрівання води на тваринницьких фермах і фермерських господарствах. Скажімо на Уланівському спеціалізованому підприємстві «Агромаш» виготовляємо газові котли, багато іншої продукції для села.

Враховуючи, що Вінниччина — найбільша бурякосіюча область, інженери об'єднання інтенсивно працюють над технологією виробництва французького бурякозбирального комбайну. Якщо вітчизняні комбайни втрачають 20 відсотків цукристих, то згадані французькі — лише три. Випробування зарубіжного комбайна на Жданівському цукрокомбінаті Хмільницького району переконливо довело перевагу цієї машини над вітчизняними. Після збирання тернопільським комбайном врожаю з 250 центнерів з гектара, зарубіжний причіпний комбайн АРС-6Д фірми «МОРО» накопав ще 25 центнерів з кожного гектара. Мінсільгосппрод України допоміг придбати для області два такі комбайни. Французька фірма охоче інвестувала технологічні лінії і видала безкоштовну ліцензію на виготовлення таких комбайнів на Вінниччині. Як бачимо, за бажання українці можуть домовитися будь з ким для розв'язання складних проблем сільського господарства. Навіть такий, здавалося б, простий вид партнерства облагромашу і фірми «МОРО» засвідчує взаємовигідність і довіру, а створюване українсько-французьке підприємство уможливить випуск бурякозбиральної техніки для України й інших регіонів країн СНД. Цей комбайн, загрегатований з вітчизняним трактором ХТЗ-120, добре «почувається» на бурякових плантаціях. Водночас у Джулинському спеціалізованому підприємстві «Агромаш» для цього трактора виготовляють турбошнекову кормозбиральну машину, за допомогою якої відразу збираємо гичку, викопуємо буряки і вантажимо їх на автомобілі. Важливо й те, що пального при цім потрібно удвічі менше.

Характерним штрихом до портрета нашого об'єднання є й те, що не так давно ми почали займатися використанням і переробленням на Поділлі цінних корисних копалин, зокрема гранітних покладів для будівництва.

Знову ж таки цей шлях нам підказали відвідувачі з Німеччини, Італії, Франції, Ізраїлю та ряду інших країн, котрі дивуються, що за таких багатих корисних запасів граніту ми ще й бідні. Використовуючи вітчизняні технології, ми сьогодні розпочали виробляти гранітну плитку для облицювання будівель. Така плитка збереже споруду від руйнування протягом трьохсот років. Ринок їх збуту нині надзвичайно великий. Адже придбати її хочуть не лише за кордоном, а й чимало іноземців, котрі споруджують свої офіси в Україні.

Таким шляхом пішли і тиврівці. Одначе це не сподобалося можновладним державним мужам і розпочалися шельмування та різні перевірки тиврівських гранітовиробників. Доходило до різних курйозів, хоча криміналом і не пахло. Справу то відкривали, то закривали, а добре діло таки загубили. Вірю, що знайдуться люди і допоможуть не лише в розквіті справи тиврівських гранітовиробників.

Не можу не згадати і про наше спільне українсько-словацьке підприємство «Агро», яке поки що виготовляє прекрасні зерносівалки «Вінничанка». Цей агрегат, створений з фірмою «Мінстрал» може висівати горох, квасолю, ячмінь, просо, гречку, пшеницю та інші зернові культури.

Ми також постачаємо сільськогосподарські підприємства і фермерів вкрай потрібними ланцюгами для сільськогосподарських машин будь-яких модифікацій. Для комбайна «Нива» виготовляємо універсальне мотовило для збирання полеглих хлібів, а також лущильники. На Рахнянському спеціалізованому підприємстві «Агромаш» реконструюють роторні барабани до комбайна «Нива». Новий тип барабанів запобігає втратам зерна під час обмолоту, а також не дає замотуватись зволоженій соломі. На такий модифікований барабан величезний попит не лише в Україні, а й у багатьох регіонах Російської Федерації. Заслуговує на увагу також причіпний малогабаритний трирядковий бурякозбиральний комбайн, який добре зарекомендував себе у фермерських господарствах області.

Зокрема бершадський фермер Вадим Терещук на 40-гектарній площі вчасно впорався з урожаєм. Цей комбайн незамінний у фермерських господарствах, і ціна його така, що в змозі придбати будь-який фермер. Цього року вже виготовлено 40 таких комбайнів.

Гадаю, що об'єднання «Агромаш» має бути майновим комплексом з обслуговування підприємств АПК. Тому виступаємо за оренду з викупом. Хоча сьогодні це не знаходить підтримки владних структур. Приміром, майже рік іде судова тяганина з підприємством «Агромашкомплект». Без цього підприємства неможливе існування самого об'єднання і розв'язання питань, пов'язаних із сільською механізацією.

Подальше виготовлення таких машин залежатиме від замовлень фермерів.

Особлива проблема із запасними частинами, що їх постачали в основному з Росії і колишньої НДР. Це насамперед викопні диски до комбайна КС-6, диски-лущильники й дискові борони. Ці диски для грунтозбиральної техніки нині виготовляють в Красному і Жмеринці. В багатьох регіонах України, особливо в південних, широкий попит на вінницькі волокуші.

За всіх економічних негараздів, розірваних зв'язків працювати все ж таки можна, але за однієї умови: щоб суперечки у верхніх ешелонах влади не зачіпали працівників унизу. Адже політичні ігри і властолюбні амбіції окремих керівників високого рангу заважають працювати. Потрібно, щоб кожен керівник усвідомив: закони писані для всіх і виконувати їх зобов'язані як високі, так і нижчі чиновники. У правній демократичній державі закон і Конституція для Президента України і простого громадянина — однакові.

Олександр КУЛЯС,
генеральний директор Вінницького обласного виробничого об'єднання «Агромаш».

КОВАЛІВКА ЙДЕ У СВІТ

Ковалівку добре знають не лише на Вінниччині. Це саме тут одними з перших зрозуміли ринкові відносини. Тож приємно подивовує те, що в цьому господарстві вміють вирощувати. І не тільки.

— Земля родить для всіх, — каже голова колективного сільськогосподарського підприємства «Росія» Петро Григорук. — Одначе щедрими її дарами потрібно вміло користуватися.

Недаремно господарство впало в око проректора з міжнародних зв'язків Уманського сільськогосподарського інституту Анатолію Опалку. Тут розвинені різні способи вирощування, зберігання та перероблення сільськогосподарської продукції. Діють консервний завод з виготовлення високоякісних м'ясних, рибних та овочевих страв, олійня, круп'яний та інкубаторний цехи, млин, коптильний цех. Окрім льохів, тут збудували власний холодильник. Люди не сидять у цьому господарстві без діла — між сезонними роботами добре працюють у цегельному, швейному, взуттєвому та в'язальному цехах. Невдовзі тут з'являться ковбасний цех, міні-молокозавод, пекарня.

Тож, за бажання і за складних економічних умов можна процвітати.

У господарстві цінують працю й бережно ставляться до спеціалістів. Тут не шукають заморських, а «вирощують» своїх.

Віктора Перетяжка господарство послало до Іллінецького технікуму. Там хлопець здобув фах агронома, спеціалізуючись на вирощуванні зернових культур. Старанність і наполегливість Віктора оцінили односельці, поставили його головним агрономом. Він вступив до Уманського сільськогосподарського інституту. У рік 150-річчя цього навчального закладу Вікторові довелося складати державний іспит на здобуття кваліфікації вченого агронома. Його дослідження «Господарсько-біологічна оцінка вирощування сортів озимої пшениці в умовах господарства» одержала високу оцінку. Як зазначив рецензент доцент Анатолій Коротєєв, результати дослідження з успіхом можуть бути використані не лише в окремому господарстві, а і в інших господарствах центрального Лісостепу.

Олександр САКУРА.
Вінницька область.

На знімку: державний іспит складає дипломант заочного відділення агрофаку Уманського сільгоспінституту головний агроном колективного сільгосппідприємства «Росія» Віктор Перетяжко.

Фото Василя МЕЛЬНИКА.

Зима спитає

Є бажання, то й гроші знайдуться

Добрий той господар, який про зиму дбає ще влітку. Чи не потече на будинку дах, чи достатній запас палива? А ось останніми роками в Луцьку в зимові місяці скарг у мешканців міста додалося: холодно в квартирах, течуть покрівлі, часті перебої з гарячою водою, з міським транспортом проблеми... То невже і цієї зими так буде? Ось що про підготовку обласного центру до роботи в осінньо-зимовий період розповів голова Луцької міської Ради Антон КРИВИЦЬКИЙ.

— Не хочу обіцяти мешканцям міста, що розв'яжемо всі проблеми, що взимку не буде жодних клопотів. Але в своїй роботі міськвиконком визначив головні напрями з підготовки міста до роботи в осінньо-зимовий період. Насамперед, щоб у кожній квартирі були тепло, гаряча й холодна вода, щоб людина могла вчасно доїхати на роботу, купити в магазині потрібні продукти.

На особливому контролі — забезпечення міста газом. Його в нас завжди не вистачало. Річ у тім, що паливо надходило до нашого міста однією газовою трубою, прокладеною ще тридцять років тому. За цей час житловий фонд значно зріс, а ситуація з поданням газу не змінилася. Виріс новий Завокзальний район, до якого потрібно було ще кілька років тому прокласти газопровід. Розв'язання цієї проблеми впиралося в одне: немає коштів. Потрібен був мільярд карбованців. Але знаю з досвіду: коли є велике бажання зробити щось добре, то й гроші для цього знайдуться. Отже, маємо потрібні кошти. І вже будуємо новий газопровід, який до початку зими стане до ладу діючих. Мешканці будуть з теплом.

Зізнаюся, за 50 мільярдів карбованців продаємо в місті одне приміщення. В основному ці гроші використовуємо на розширення й поліпшення роботи міського транспорту та водопостачання. Лише за останній місяць у Луцьку відновлено більш як двадцять автобусних маршрутів, до кінця цього року додасться ще п'ять-шість. У листопаді-грудні закупимо 5 нових автобусів і 5 тролейбусів.

Можу з упевненістю сказати, що до грудня весь комплекс підготовки міських доріг буде завершено.

Нині в місті є перебої з постачанням води. Щодоби споживаємо її 80 тисяч тонн. Проблема в тім, що нераціонально її використовуємо. Ми позбудемося перебоїв з водою, коли введемо кілька нових свердловин і збудуємо новий резервуар місткістю 6 тисяч кубометрів. Через кілька місяців всі ці роботи буде виконано. Якщо в минулі роки на проектні й будівельні роботи такого резервуару потрібно було два-три роки, то тепер є можливість це зробити за 4—5 місяців. Що і зробимо.

Не буде більше скарг на низьку температуру і в колективу та хворих дитячої інфекційної лікарні: тут встановлено нові котли, провадяться їх налагодження й випробування. В місті всі 147 котелень практично готові до роботи в зимових умовах.

Щоправда, з двома котельнями, які належать державному підприємству «Волтекс» і підшипниковому заводу, є проблеми. Вони подають тепло до великих житлових мікрорайонів Луцька. Ці підприємства дуже дорого беруть за тепло, роблять всілякі накрутки. Такі ціни нам невигідні. Йдеться, щоб їхні котельні передати у власність міста, тоді для наших мешканців дешевша буде оплата.

Розмову записав
Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Аграрна політика

Не буває «однаково щасливих»

Сільське господарство — це не тільки врожайність, поголів'я худоби, земля, техніка, добрива і т. ін. Передусім, це — розуміння життя. У наш науково-технічний час дехто забув або забуває, що в основі основ усе-таки земля і праця тих, хто її обробляє.

Сама цивілізація, її передумови склалися у ранньоземлеробських общинах, де з'явився і почав накопичуватися додатковий продукт. Додатковий продукт створював матеріальне багатство, яке виступало і виступає базою подальшого прогресу. Слабне невпевненість в майбутньому, гарантованішим стає виживання більшої кількості населення. З'являються й інші заняття, серед яких — ремесла — прообраз майбутньої промисловості. Соціальна диференціація призводить до появи класів. Ускладнення господарства і суспільства — до появи держав, центрами яких стають міста. З потребою дбати про майбутні врожаї певним чином пов'язане виникнення релігійних вірувань, накопичення позитивних знань, зародки мистецтв. Але дивним чином усі вони, як невдячні діти, починають з часом зверхньо дивитися на свою «стареньку матір», яка продовжує всіх їх годувати. Деякі діячі починають «вчити жити» «темних селян». Часом за зовсім нерозумними, неприродними схемами.

Так було і триває значною мірою в нас. Під час першої світової війни велетенську кількість людей було вибито із своїх соціальних «чарунок». За умов хаосу і страшенних нестатків влада перейшла до рук тих, хто пообіцяв швидку зміну життя на краще. «Декрет про землю» від 1917 року пообіцяв зробити селянина хазяїном. Більшовики, взявши ідею і текст названого документа в есерів, великою мірою саме завдяки цьому зуміли схилити на свій бік суспільні настрої, оскільки проголосили передачу землі селянам. Однак уже в січні 1919 року уряд переходить до політики «військового комунізму», а потім, після нетривалого періоду непу — з грудня 1927 року, — до жорсткого курсу на колективізацію сільського господарства. До яких наслідків це призвело?

Їх діапазон дуже широкий. Від голодоморів до постійної кризи аграрного сектора. Кажуть, що такі «збочення» у політиці були хибні, тобто випадкові. Ні! Вони були закономірні. Бо були обумовлені самою сутністю системи, спрямованої проти будь-яких проявів людської свободи.

Треба врешті-решт усвідомити і чесно сказати собі: в СРСР (а також Китаї часів Мао, в деяких інших країнах «соціалістичного табору») було зроблено спробу побудувати утопічне суспільство рівних, де всі «однако щасливі». Утопічне через те, що в природі не може бути однаковості. Але прагнення до зрівнялівки — дуже сильне почуття у частини людей. Для того, щоб досягти рівності, треба ліквідувати основу нерівності — приватну власність, позбавити людину можливості самостійно вирішувати свою долю. Це буде робити держава, даючи (або не даючи) мінімум необхідного. А всі повинні працювати на державу — на державній власності, названій суспільною або колгоспно-кооперативною.

Селянин, який мав свою землю, був незручною фігурою для такої системи. Ще Ленін закликав до боротьби проти середовища селян-одноосібників, де, за його словами, капіталізм народжується повсякденно, повсякчасно, у масовому масштабі. Хіба буде підкорятися наказам згори той, хто сам собі хазяїн? Звичайно, ні! Власність і влада увійшли у стан гострого конфлікту. Добре відомо, як його було розв'язано.

Свого часу прем'єр-міністр Індії Індіра Ганді дивувалася: «Як це велика держава не може прогодувати сама себе?» (адже Радянський Союз ввозив велику кількість продуктів харчування в обмін на зброю з Індії). Начебто Продовольча програма мала розв'язати цю проблему. Ні! Тоталітарна система однією з своїх підвалин має стан постійного дефіциту, коли держава все забирає, а потім щось виділяє — «О щастя! Вдячні! Слава!» Постійні нестатки були результатом не тільки зазіхань на світове панування — «перемогу комунізму на всій земній кулі». Вони були фундаментом влади, оскільки «вимагали» надцентралізації та одержавлення всіх сфер життя. Відтак і сільського господарства.

Від Леніна в нас популярні пошуки тієї єдиної «ланки, потягши за яку, можна витягти увесь ланцюг» проблем. Любов до «простих рішень» — одна з ознак тоталітарного способу мислення і дії. Простих рішень не існує. Кожне явище має багато сторін і зв'язків з іншими. Проте є основи, спираючись на які, можна розв'язувати інші проблеми. Одна з них — сільське господарство. Але всім треба допомогти йому.

Віталій ПОЛЯХ,
головний консультант
Адміністрації Президента України.

ОШТРАФОВАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ

не прецедент для «Сіверянки»

ЧЕРНІГІВСЬКА «Сіверянка», колишня військова фабрика гумотехнічних виробів, далеченько від центру міста, на околиці. Незважаючи на це, останнім часом вона дедалі більше потрапляє у центр громадської уваги чернігівців. Чи не парадокс нинішніх днів?

Я не пам'ятаю такого, щоб у Чернігові хтось пікетував збанкрутіле державне підприємство, яке ледь животіє, просить дотацій і вустами керівництва приречено ниє день у день про «розірвані зв'язки», «кризу» тощо. А ось з приватизованою «Сіверянкою», де цього нема, йде нормальна робота, група чернігівських демократів вирішила розібратися у формі пікетів з гаслами про соціальну справедливість, написання скарг у вищестоящі владні інстанції.

Дивуватись, як на мене, все ж таки цьому не треба. Нашому «соціально-профкомівському» досвіду сприйняття дійсності керівник «Сіверянки» Олександр Лавренюк з однодумцями поставив стільки запитань, що відповіді на них нелегко відразу знайти навіть у власному тисячному колективі. Опозиційні виступи проти крутої лінії керівництва, президента фірми, не секрет, час од часу відбуваються і в самій «Сіверянці». Їх коріння в тому, що вчорашня військова фабрика, яка випускала однотипні офіцерські накидки та плащі хімзахисту, пішла непротореним шляхом приватизації, конверсії, потрапила у вир розв'язання нестандартних і «нетепличних» донедавна проблем.

Вчорашні орендарі, приватизувавши рік тому державну фабрику, значну частину акцій новоствореної власності більшістю голосами добровільно передали своєму президентові О.Лавренюку. Що це — явна «прихватизація»? Звинувачення такі є. Нелегко збагнути логіку цього рішення.

— А вона проста, — ділиться думками Олександр Федорович. — У цій ситуації мені не потрібно турбуватись, як багатьом керівникам державних підприємств, про створення всіляких малих підприємств для отримання власних додаткових дивідендів, вдаватися до різноманітних хитрощів, аби нагріти руки на державних ресурсах. Сьогодні мої думки спрямовані не на корисливі хитромудрі комбінації, а на те, щоб і моя власність, і власність моїх акціонерів-партнерів взаємозбагачувалася, зростала. Це — по-перше. А по-друге, маючи стільки акцій, я суттєво можу захищати інтереси фірми, впливати на її стратегію і тактику. Як саме? Володіючи значним пакетом акцій, я, наприклад, не дам можливості нині, хоч це дуже всіх зваблює, підняти нашу високу планку заробітку на ще вищу сходинку. Ми справді можемо пожити, як банкіри. Але рано чи пізно фірма зіткнеться з великими труднощами. Колектив не матиме перспективи. Тому з моєї ініціативи акціонерне товариство значні кошти вкладає в модернізацію виробництва.

І справді, як ніде, вся «Сіверянка» — як будівельний майданчик. У цьому переконуюся, йдучи територією підприємства. Зводяться нові цехи, допоміжні приміщення. За останніх чотири роки конверсії колектив майже у два з половиною рази збільшив засоби виробництва, основні фонди. Фактично на базі колишньої гумотехнічної фабрики з'явилися ще дві. Це дало можливість колективу не тільки протистояти стихії ринку, а й нарощувати виробництво товарів народного споживання. Значно збільшені обсяги пошиття великими партіями спеціального та фірмового одягу згідно з замовленнями.

Красиві ж чоловічі та жіночі костюми, зимові куртки, дитячі комбінезони різних фасонів, плащі, сукні, гумові мисливські човни, сумки тощо — все це виробляють невеликими партіями по сто чи тисячу штук, і на високому естетично-технічному рівні. Потім в цехи з експериментальної дільниці з проектування нового одягу надходить інша розробка, і швеї швидко освоюють черговий виріб.

— Я пропоную комерційному центру нашої фірми 3—4 одиниці нового одягу, — розповідає керівник експериментального виробництва Ніна Печорна. — Там вивчають на нього попит. Згідно з ним ми виготовляємо партію чи вітровок, чи штанів, чи костюмів. Скоро зима, і я готую зимові замовлення. А загалом все виробляємо не на склад, а на продаж, на конкретні замовлення, пропозиції торгівлі. Розійшовся товар, бачимо, що він ще знайде покупця — виготовляємо повторну партію.

Фірма, щоб вижити в складних ринкових умовах, розширює виробничу спеціалізацію. Стає до ладу деревообробний цех. На «Сіверянці» планують також незабаром взятися за перероблення поліського льону.

Приватизація допомогла колективу позитивно розв'язувати й соціально-побутові питання. Фірма виділяє значну суму на харчування працівників за купонами власного зразка. Я здивувався, побачивши на виробничій території та біля неї, крім двох гарних магазинів, їдальні, ще й ... шинок.

— Це ж так, у робочий час чого тільки може не трапитися, — висловив свій сумнів.

Але мене запевнили, що з працівником, який з'явиться на роботі нетверезий, тут на другий день «розлучаться». А тому такого майже не трапляється — всі знають, що краще відвідати шинок після виробничої зміни. Адже охочих зайняти високооплачуване місце у Чернігові вдосталь.

Колектив акціонерів застосовує жорсткі санкції не тільки до рядових порушників трудової дисципліни, технології виробництва тощо. Підсумкова комісія, яка щомісяця розглядає результати роботи акціонерного товариства, не раз штрафувала... президента фірми «Сіверянки» Олександра Лавренюка. Так, у лютому він вчасно не передав інформацію в Москву і за це змушений був сплатити 500 тисяч карбованців. У липні за своє розпорядження, від якого акціонери зазнали збитків, він повністю вніс у касу компенсацію — а це не мало не багато — 1821150 карбованців. Погодьмося: подібне на державних підприємствах не практикують.

...Приватизація на «Сіверянці» має багато опонентів у Чернігові: мовляв, вона несправедлива, бо робить кого багатими, а кого бідними. Опозиція, щоправда, не враховує такі деталі. По-перше, багатіють не тільки «сіверяни», а й ще понад 2000 акціонерів, поза нею — вчителі, лікарі, пенсіонери. По-друге, бідними нас робить не приватизація з її плюсами та мінусами, а ледь жевріюча робота більшості державних фабрик, заводів, старі форми організації праці на них. Колективи підприємств-банкрутів нічим не підтримують бюджет. Навпаки — просять, вимагають значних дотацій. І уряд змушений йти їм назустріч, аби не ставалися соціальні вибухи. А от акціонери приватизованої «Сіверянки» щомісяця перераховують понад 20 мільярдів карбованців різноманітних податків. Факт цей змушує серйозно замислитися: що вигідніше — багаті акціонери, їхні солідні відрахування до держбюджету знову ж таки на потреби пенсіонерів, бібліотекарів, освітян чи «справедливість» безініціативних виробників, їхніх дирекцій, які чекають допомоги від держави, але мало думають, як і самим розбагатіти, і її зробити багатшою?

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Колонка власкора

Депутатські групи на місцях

Територіальні депутатські групи віднині постійно працюватимуть в обласному центрі. Згідно з рішенням сесії міськради, вони створюються на базі обласних виборчих округів і об'єднань на відповідних територіях депутатів міської та районних Рад, задіють керівників комунальних служб та ЖЕКів, дільничних інспекторів міліції, голів будинкових комітетів... У бюджеті на 1995 рік вирішено передбачити фінансування цих груп. Але не заради утримання штатних одиниць, а задля вирішення, на перший погляд, незначних, та суттєвих для мікрорайону питань: там заасфальтувати, там підремонтувати, там посадити дерева...

«Дорога» до міського транспорту

«Дорога» — так називається запорізька муніципальна грошово-речова безтиражна лотерея. Завдяки їй міськвиконком зібрав кошти на придбання нових трамваїв, тролейбусів та автобусів. А ті, хто не пожалкує на лотерейний квиток десяти тисяч, окрім ордера на квартиру в Запоріжжі, можуть виграти телефонний номер, земельну ділянку під будинок, гараж, немалі грошові суми.

Персональна електростанція

Вітроенергоустановку потужністю 5—10 кіловат спроектували й готують запустити у виробництво на Південному заводі гідравлічних машин у Бердянську. За словами директора заводу Віталія Сидорова, насособудівники зайнялися пошуком нетрадиційних джерел енергії, щоб допомогти державі подолати критичну ситуацію в енергетиці України. Південгідромашівська вітроенергоустановка згодиться для освітлення та опалення житлових будинків і теплиць, для приведення в рух різноманітних машин. Вона буде споряджена блоком управління та вітроколесом, яке регулюватиметься не лише автоматично, а й самостійно. До того ж, воно не боятиметься ураганів.

І нехай вас не дивує цей напрямок пошуку спеціалістів заводу. Саме завдяки йому та освоєнню нових перспективних видів продукції тут ще не знали простоїв.

І все-таки будуємося

18 родин механізаторів, операторів машинного доїння, спеціалістів колективного сільгосппідприємства імені Чапаєва Пологівського району отримали ордери на квартири у новому житловому будинку, спорудженому господарським способом. До речі, тут не забули й про вчителів місцевої школи.

Як стверджує голова Ради народних депутатів Володимир Катиш, незважаючи на фінансову скруту, більшість сільських господарств району не заморозила житлового будівництва. Вже виросли дві коробки чотириповерхових будинків на 24 квартири кожен у колективному сільгосппідприємстві імені Леніна. Завершують і єпорудження стадіону, і фундамент під Будинок культури заклали. А ось у КСП імені Шевченка нинішнього року планують закінчити будівництво житлового будинку на 12 сімей, віднайшли кошти на спорудження торговельного центру...

Є казеїн — будуть і ліки

Такого висновку дійшли у Михайлівській районній Раді, вишукуючи варіанти забезпечення лікарень медикаментами. На місцевому маслозаводі буде виготовлено 300 тонн казеїну, його продадуть за валюту, на яку потім придбають ліки.

Заводський мікрофон депутата

«Депутатський канал» по заводському радіо — таку форму спілкування зі своїми виборцями — 25-тисячним колективом Запорізького автомобільного заводу знайшов народний депутат України по Комунарському виборчому округу № 179 Сергій Кузьменко. Щомісячно протягом години він відповідає на запитання автозаводців. «Така форма спілкування зручніша, ніж особистий прийом, — зазначив Сергій Леонідович. — Оскільки до депутата приходять переважно ті, кому «допекло». Для мене ж, депутата-початківця, будь-яка інформація з місць надзвичайно важлива...».

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Продиктовано в номер

Премія є, але далеко

Мексиканський національний інститут маркетингу за підсумками опитування фірм, компаній та підприємств присудив виробничо-енергетичному об'єднанню «Дніпроенерго» міжнародну премію високої репутації та комерційного престижу.

Вручення премії заплановано на 19 листопада в Гвадалахарі. Але, щоб представник «Дніпроенерго» зміг отримати цю високу відзнаку спеціалістів з маркетингу Америки та Європи, потрібна валюта на дорогу. А її — немає...

Журналістів цікавить малий бізнес

На черговому засіданні регіонального прес-клубу економічних реформ розглядались питання приватного бізнесу, проблеми його розвитку на Волині. В дискусії взяли участь керівники приватних фірм області, відповідальні працівники облвиконкому, обласної податкової інспекції, науковці Волинського університету, представники обласних засобів масової інформації, кореспонденти республіканських газет. На гострі питання журналістів відповіді були відверті, критичні. Радості в цій справі мало. Приватний бізнес майже не має підтримки з боку держави. Роботу малих підприємств контролюють більше двадцяти різних державно- правових організацій, що сковує ініціативу, перешкоджає розширенню підприємництва. Місцеві владні структури мало уваги приділяють розвитку тих приватних фірм, які займаються виробництвом товарів. Одне слово, розмова вдалася. Виговорились місцеві бізнесмени, багато цікавого дізналися журналісти... Було б дуже добре, коли б до проблем приватного бізнесу прислухалась і місцева влада.

Мазепа запрошує до роздумів

В Інституті історії України НАНУ відбулася науково- практична конференція «Гетьман Іван Мазепа та його доба», лейтмотивом якої був пошук істини, відповіді на запитання, що поставив руба видатний політичний діяч XVII — XVIII століть своїм сучасникам і нащадкам. Дослідники з Києва, Москви, Полтави, Запоріжжя, Рівного, Білої Церкви, Чернігова всебічно проаналізували діяльність та життєвий шлях видатного патріота України, спростували тенденційні звинувачення його в зраді українського народу. Учасники конференції взяли участь у відкритті в Музеї гетьманства виставки «Іван Мазепа — великий гетьман України».

Подвійний ювілей

відзначила наша громадськість — п'ятдесят років із дня народження та двадцять п'ять літ невтомної творчої діяльності народного артиста України, соліста Державного естрадно-симфонічного оркестру Віктора Шпортька. В його доробку — п'ятсот пісень. Подвійний ювілей відомий співак, який народився в Дніпропетровську, зустрів новими творами — «О Боже мій» (слова Василя Стуса) та «Піснею надії» (слова Ганни Чубач).

Прощавайте, таксофони?

Вже не вистачає ні терпіння, ні коштів, щоб кожного дня ремонтувати їх після хуліганів. Тож керівництво Запорізької міської телефонної станції в ситуації, що склалася з вуличними таксофонами, запропонувало обладнати на житлових масивах цілодобові переговорні пункти.

Самостріли співають

У селі Самостріли Корецького району на Рівненщині відбулося фольклорне свято. Тут не лише грала музика і лунали чудові українські пісні. Сільські майстри влаштували виставку виробів декоративно-прикладного мистецтва. Рушники, накидки, килимки, різьблені з дерева речі просто полонили красою. У будинку культури отець Георгій освятив дари полів і городів, вирощені працьовитими руками місцевих хліборобів. До речі, кращих із них вшанували вінками з пшеничних колосків. Це було свято чи не всього району, бо до Самостріли приїхали митці і з Богданівки, Головниці, Крилова, Нового Корця, Брикова...

Коли райспоживспілка крутиться

Якщо ви проїжджатимете дорогою Київ — Львів, завітайте в магазини Хмельницької райспоживспілки, де головує Анатолій Мороз, і помітите, як вони вирізняються насиченістю товарами від магазинів в інших областях. За всієї зацікавленості у прибутках правління райспоживспілки на перший план поставило забезпечення селян товарами повсякденного попиту. І це успішно виконують працівники Пироговецького, Ружичнянського споживчих товариств і колектив універмагу «Кооператор». В умовах, коли банки беруть за кредит з приватних фірм за багато нижчими ставками, ніж з кооперації, кооператорам завозити збиткову продукцію важко. Але вони добропорядні, виконують древні чумацькі функції — везуть до села сіль. І хліб, і до хліба. І в цьому сіль.

Михайло ВАСИЛАШКО.

На знімках: Ружичнянський магазин «Кооператор»; продавці «Кооператора» В.Лучківська та Н.Баранецька; голова правління Хмельницької райспоживспілки А.Мороз серед працівників Пироговецького споживчого товариства; кондитери Г.Хом'як та М.Мамчур; Стуфчинецьке споживче товариство. Заготовлювач В.Ферлей приймає картоплю.

Фото Іллі СУБОТІНА.

«Луцькавтодор»: від Волині до Гвінеї

У Луцьку є більш як 20 організацій, які займаються будівництвом і експлуатацією доріг. Та лучани з посмішкою скажуть: «А справжніх доріг так і немає». Правда, останнім часом ям та всіляких вибоїн на дорогах обласного центру значно поменшало. І заслуга в цьому працівників підприємства «Луцькавтодор», яке очолює ділова людина — генеральний директор Юрій Ольховий.

— За останніх два роки, як підприємство з державного стало товариством з обмеженою відповідальністю, закуплено за кордоном нову техніку для ремонту доріг, а також нові технології, що дало можливість до мінімуму звести важку ручну працю. Особливо жіночу. Ніде правди діти, кожному з нас не раз доводилося бачити, як на дорогах в оранжевих куртках жінки вручну видовбують асфальт... Так-от, у Луцьку зараз цього немає. Цю важку працю роблять машини. «Луцькавтодор» закупив у Німеччині дві машини для переробляння старого асфальту, а також машину для холодного фрезерування залізобетону. За допомогою цієї техніки в обласному центрі вже відремонтовано понад 50 тисяч квадратних метрів старих доріг. Причому високоякісно. І без ручної праці жінок.

— А де підприємство взяло кошти — більш як 50 доларів США, на придбання цих машин?

— Займаємося торговою діяльністю, — розповів Юрій Васильович. — Наше підприємство має власний кар'єр на Рівненщині. Раніше він був збитковий, нині дає прибуток. Продаємо щебінь Польщі, Росії, Білорусі, Литві... Внесли нову технологічну лінію з виробництва цінної базальтової крихти, на яку — великий попит. Налагодили випуск бордюрів, тротуарних плит, фундаментних блоків. Кілька вагонів тротуарних плит у нас купила одна фірма з Фінляндії. Налагодили ми ділові стосунки з канадською фірмою «Кондор»... Я вам скажу по секрету: маючи кар'єр базальтового каменю, який є у нас, можна багато жити. Головне — вміло розпоряджатися цим багатством. Ми стараємося так робити.

Добре виходить у цього колективу. Бо, крім основної виробничої діяльності тут успішно виробляють товари широкого вжитку. На Львівщині відкрили цех із виготовлення меблів, розпочали випуск столових ложок, шиють рукавиці, плетуть віники... Підприємство за два роки не лише не скоротило жодного свого працівника, а й набирає нових. І зарплата непогана — близько двох мільйонів карбованців на місяць. Тут діють за принципом: під лежачий камінь вода не тече.

Ще одна новинка. «Луцькавтодор» кілька місяців тому відкрив власну виробничу дільницю у... Гвінеї. Працівники підприємства у далекій Африці ремонтують грунтові дороги. І роблять це своїми машинами. А тепер підприємство веде переговори про участь в будівництві щебеневого заводу в Тунісі. Одне слово, в цьому колективі вміють працювати. Я був свідком, коли в кабінеті Юрія Ольхового представник однієї фірми з Фінляндії сказав: «З таким партнером нам приємно працювати».

Богдан БЕРЕКЕТА.

У Харкові готуються реконструювати аеропорт

У Харкові закінчив роботу семінар, присвячений проблемам спорудження на базі Харківського аеропорту міжнародного аерокомплексу.

За підтримки американських спеціалістів розроблено проект реконструкції аеропорту, збудованого в 50-х роках. У разі успішної реалізації проекту вже через три роки місцевий аеропорт за показниками перевезень та пасажирообігу вийде на нинішній рівень київського Борисполя.

Проект, розроблений представниками компанії KACI, передбачає будівництво сучасної будівлі аеровокзалу, нової злітної смуги, що дасть змогу приймати літаки будь-якого класу незалежно від ваги та сервісної інфраструктури. Відповідно до проекту реконструкція аеропорту має бути завершено до жовтня 1998 року. За попередніми оцінками, вартість проекту становить 48,25 млн. доларів.

Доктор Глорія Дафі: «СИТУАЦІЯ ДОКОРІННО ЗМІНИЛАСЯ»

Україну відвідала заступник помічника міністра оборони США доктор Глорія Дафі. У ході візиту вона мала зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, головою постійної комісії з питань ядерної політики та ядерної безпеки Михайлом Павловським, з народними депутатами та урядовцями.

Пані Глорія Дафі люб'язно погодилася відповісти на запитання кореспондента «Голосу України».

— Пані Дафі, ваш приїзд збігся у часі з приїздом спеціального представника Президента Клінтона з питань контролю над озброєнням, нерозповсюдженням ядерної зброї та роззброєнням Томаса Грехема, який теж обговорював з керівництвом України питання щодо Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Чи є якийсь зв'язок між вашими візитами?

— Ні, нема. Це не було навмисне заплановано. Посол Грехем і я представляємо різні аспекти приєднання до ДНЯЗу. Він вів мову з керівництвом України про режим договору, єдність статей, а також майбутню зустріч у квітні наступного року, на якій вирішуватиметься доля документа: чи продовжити його дію, чи щось змінити, чи взагалі від нього відмовитися? Україна матиме дуже великий вплив на результат цієї зустрічі.

Я приїхала до Києва з іншою метою. Коли Україна, Росія і США підписали тристоронню угоду, було передбачено, що Америка надасть Україні допомогу, пов'язану з ліквідацією ядерного потенціалу. У рамках програми Нанна-Лугара було узгоджено 9 проектів, пов'язаних з цією допомогою. Однак деякі урядові структури України висловлювали невдоволення темпами цього процесу. Ми приїхали для того, щоб показати, що ми конкретно робимо у цьому напрямку, послухати вимоги, які ставить українська сторона і шляхи прискорення цієї допомоги.

— Не могли б ви докладніше розповісти про саму програму та хід її здійснення?

— Програма передбачає дев'ять проектів, на які вже асигновано 277 мільйонів доларів. Уже надано допомоги на 120 мільйонів. Головний проект програми пов'язаний з угодою про знищення стратегічної ядерної зброї. На це виділено 185 млн. доларів. Він передбачає демонтаж пускових установок, зняття боєголовок, ліквідацію ракетного пального, деактивацію, інші необхідні заходи. Україні вже передано устаткування, транспортні, технічні засоби. Крім того вже втілюються проекти запровадження контролю та обліку матеріалів, контролю експорту, встановлення прямого міжурядового зв'язку, забезпечення негайного реагування, розширення оборонних і військових контактів.

— Під час ваших зустрічей з Головою Верховної Ради Олександром Морозом та головою постійної Комісії з питань ядерної політики та ядерної безпеки Михайлом Павловським українською стороною порушувалося питання про необхідність допомоги для пом'якшення соціальних наслідків набуття Україною без'ядерного статусу. Чи плановано тут щось зробити з боку США?

— Тут є декілька проектів. Зроблено перші кроки у розв'язанні питання долі офіцерів у Первомайську та Хмельницькому — для них реалізуємо дві програми будівництва житла. Минулого тижня ми мали намір закласти першу цеглину одного з таких будинків у Первомайську, проте через неузгодженість ряду аспектів з міністерством оборони України довелося це відкласти. Проте, сподіваємося здійснити це найближчим часом. Другим важливим проектом є заснування США, Канадою і Швецією науково-технологічного центру, який би переорієнтував науковий потенціал, що був задіяний у військових проектах на дослідження, пов'язані з енергетикою, медициною, захистом довколишнього середовища. Реалізуємо також програму допомоги в конверсії оборонних підприємств.

У 1995 бюджетному році ми будемо розглядати можливості розширення допомоги, пов'язаної із вирішенням саме цього комплексу проблем.

— Сьогодні Україна пов'язує ратифікацію ДНЯЗу із наданням додаткових гарантій безпеки, що цілком зрозуміло, бо наша держава добровільно відмовляється від ядерної зброї. Яким можуть бути ці гарантії?

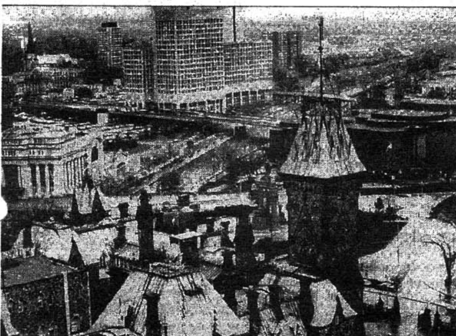
— Ми одержали від української сторони текст пропозицій з цього приводу, який у США буде докладно вивчено. Незабаром Америка зреагує на них.

Але вже зараз можна прогнозувати: американський уряд надасть більш широкі гарантії для безпеки України. Ми хочемо, щоб вони взагалі передбачали тісніші відносини між Америкою і Україною у політичній, економічній сферах, і, звичайно, у сфері національної безпеки. Я думаю, ситуація у наших відносинах фундаментально змінилася і Америка тісніше співробітничатиме з Україною, ніж будь-коли.

— Які враження залишилися у вас від цього візиту в Україну?

— Головне враження — те, що американські та українські урядові кола почали співпрацювати набагато тісніше. Значно розширилося коло питань: раніше розмови йшли здебільшого довкола ядерної проблеми, тепер ведемо мову про інвестиції, торгівлю, широкий діапазон відносин між Україною і США. І я передбачаю подальше зміцнення цих добрих відносин.

Вів інтерв'ю
Тимофій ПРОКОПЕНКО.

А індіанці проти незалежності

Якщо Квебек відокремиться від Канади, плем'я моухок, яке мешкає в резервації Аквезасне, не піде за ним, заявив головний вождь цього племені Рассел Раундпойнт.

«Сепаратисти мають право розпоряджатися лише своїми землями, але аж ніяк не нашими», — підкреслив вождь у розмові з журналістами в Монреалі. Ця заява стала відповіддю на висловлювання лідера партії Квебекський блок Люсьєна Бушара, який стверджує, що народи-аборигени Квебеку не мають права на самовизначення. Ця партія домагається виходу провінції з канадської федерації.

«Моухоки готові звернутися до Організації Об'єднаних Націй і пояснити там, що їхні права аборигенів і права людини буде порушено, якщо їх силоміць залишать у відокремленому Квебеку», — заявив інший лідер моухоків, Майк Мітчел, який став ініціатором кампанії збирання підписів вождів різних племен, що входять до Асамблеї перших націй, Пакту солідарності, в якому вони беруть на себе зобов'язання виступити з підтримкою племен, що мешкають у Квебеку і не бажають відокремлюватися від Канади.

Збирання підписів проводилося і в місті Саскатун (провінція Саскачеван), де відбулася Асамблея перших націй, яка є найбільшим об'єднанням індіанців і в якій представлено 633 вожді всіх племен.

Микола СЕТУНСЬКИЙ.

На знімку: місто Квебек — столиця провінції, яку індіанці не уявляють незалежною.

Власкори повідомляють

Монополістів зареєструють

Кабінет міністрів Казахстану прийняв Постанову «Про регулювання цін на продукцію господарюючих суб'єктів — природних монополістів».

Вона пропонує введення поіменного державного реєстру монополістів. Згідно з постановою, монополістам дозволяється підвищувати ціни, але... раз на квартал та заздалегідь попередивши населення.

Тетяна КОСТІНА.

Алмати.

Лех Валенса готовий поборотися

Вибори

Президент Польщі Лех Валенса оголосив про намір висунути свою кандидатуру на президентських виборах наступного року. «Повторно домагатися посади Президента — це складне рішення, — заявив він під час виступу на прес-конференції у місті Буффало (штат Нью-Йорк). — Та враховуючи сподівання, що їх покладають на мене поляки й американці польського походження, я буду змушений прийняти рішення не розчаровувати їх».

Відповідаючи на запитання про можливість та строки вступу Польщі до НАТО, Валенса зазначив, що «в зв'язку з проходженням в конгресі США законопроекту 1994 року про членство в НАТО, участь Польщі в НАТО стала сьогодні ймовірнішою, ніж будь-коли». Якщо Польща приєднається до цього блоку, вона стане «повнокровним і активним учасником діяльності НАТО в усіх гарячих точках планети, таких, наприклад, як Кувейт», — додав він.

Гортаючи закордонну пресу

Великий Ден вже не за кермом

Неформальний китайський лідер Ден Сяопін відходить від справ і передає всю повноту влади в країні Голові КНР, генеральному секретареві ЦК КПК Цзяну Цземіню. Керівництво Компартії Китаю висловило згоду з таким рішенням 90-річного «архітектора китайських реформ», котрий не бере участі в прийнятті політичних рішень.

За останній час у Дена Сяопіна помітно прогресує хвороба Паркінсона. Вона не становить смертельної загрози, але призводить до порушення рухів та утруднює мову, що унеможливлює активну участь людини в політичній діяльності. Хоча за останні роки Ден Сяопін не обіймав офіційних постів, йому в політиці належала роль лідера — ЦК КПК прийняв секретне рішення про те, що всі найважливіші питання державної політики мають розв'язуватися тільки на основі консультацій з Деном Сяопіном. Заснована тоді таким чином система керівництва державними справами фактично припинила своє існування наприкінці вересня цього року, коли на пленумі ЦК КПК, за даними з поінформованих джерел, Цзян Цземінь офіційно заявив про рішення Дена Сяопіна повністю відійти від справ, що знайшло розуміння та підтримку з боку вищого партійного керівництва.

«Іоміурі». (Японія).

Отакої!

Наказує протистояти Заходу

Лідер лівійської революції Муамар Каддафі закликав мусульман усього світу об'єднатися для протистояння «хрестовому походові» Заходу проти ісламських держав. Приймаючи в Триполі посла Ісламської Республіки Іран, М. Каддафі звинуватив лідерів арабських держав у «ганебному плазуванні» перед Заходом, котрі, за його словами, один за одним ідуть на підписання договору з Ізраїлем.

Лідер лівійської революції виступив після того, як Ізраїль та Йорданія парафували мирний договір. Лівія, як і ряд інших арабських держав, розглядає нормалізацію арабо-ізраїльських стосунків як плани Заходу, спрямовані на підкорення арабських і мусульманських держав.

Продиктовано в номер

Бутрос Галі відвідав Кавказ

Ролі ООН у сучасному світі та глобальним проблемам людства було присвячено промову Генерального секретаря ООН Бутроса Галі, з якою він виступив 31 жовтня в парламенті Азербайджану.

Особливе завдання ООН, на його думку, — допомога новим незалежним державам. Це стосується допомоги в ліквідації регіональних і міжетнічних конфліктів, підтримка в постконфліктний період, коли потрібні значні зусилля для економічного й соціального становлення, розвитку демократії.

Генеральному секретареві ООН було вручено диплом про присвоєння йому звання почесного доктора Бакинського державного університету.

Опісля Бутрос Галі вилетів з Баку до Тбілісі.

* * *

Його робочий візит у Тбілісі 1 листопада розпочався за умов посиленого режиму безпеки. Всі зустрічі, зокрема з Едуардом Шеварднадзе, головою Кабінету міністрів Отаром Пацацією та міністром закордонних справ республіки Олександром Чикваїдзе, проходять в одному приміщенні — резиденції уряду. Таку опіку спричинила нестабільна політична та економічна ситуація в Грузії.

Шлях до єдиної Європи відкрито

Міністр закордонних справ Німеччини К. Кінкель, виступаючи в Люксембурзі за підсумками зустрічі міністрів закордонних справ Угорщини, Польщі, Чехії, Словаччини, Румунії і Болгарії з їхніми колегами із країн — учасниць Європейського Союзу, заявив: «Маршрут намічено і шлях до їхнього вступу до ЄС вільний».

Відкриваючи східним сусідам шлях до єдиної Європи з її загальним ринком і загальною системою безпеки, німецький міністр попередив, що й нинішніх господарів дому, і кандидатів чекають на цьому шляху нелегкі випробування. «Ви маєте зробити так, щоб ваші країни були готові до вступу; ми маємо забезпечити можливість прийняти вас», — сказав він.

Японія пригрозила США

Міністр торгівлі і промисловості Японії Рютаро Хасімото пригрозив на невизначений термін припинити економічні переговори із США.

Він підкреслив, що Вашингтон відмовляється скасовувати статтю 301 свого торговельного законодавства, що передбачає санкції проти країн, звинувачених у дискримінації американських підприємців. Використання статті 301, заявив Хасімото, не дає змоги Токіо сісти за стіл переговорів із Сполученими Штатами. «Чому ми маємо поновлювати дискусії, коли інша сторона загрожує завдати нам одностороннього удару? Ми готові відновити переговори в будь-який момент, коли наші умови буде прийнято», — наголосив Хасімото.

Він також підтвердив, що для Токіо неприйнятна вимога Вашингтона про будь-яке втручання з метою вирівнювання дисбалансу в двосторонній торгівлі. Минулого року він становив майже 60 млрд. доларів на користь Японії.

Зустрічатимуться регулярно

Перша офіційна зустріч міністрів закордонних справ Хорватії і Югославії Мате Гранича і Владислава Йовановича відбудеться в Загребі 4 листопада. Згідно з домовленістю, досягнутою за посередництва міжнародної конференції з колишньої Югославії, такі контакти буде поставлено на регулярну основу, а наступний раунд переговорів пройде вже наступного тижня в Белграді.

Коментуючи позицію хорватської сторони, М. Гранич в інтерв'ю національному телебаченню заявив про те, що Загреб має намір запропонувати «пакет домовленостей», який включає взаємне визнання Хорватії і Югославії, а також питання про «реінтеграцію територій під контролем ООН в конституційний порядок Хорватії».

Українські мас-медіа як дзеркало нашої громадської свідомості

(Спроба політико-психологічного аналізу)

Оцінюючи характер і рівень політичного розвитку суспільства, неможливо обійтись без аналізу його інформаційного простору. Він великою мірою визначається станом справ у сфері друкованих засобів масової інформації.

Економічні негаразди, різке падіння життєвого рівня населення значно обмежили купівельну спроможність громадян України на національному інформаційному ринку мас-медіа.

За період, що аналізується, загальні передплатні тиражі газет і журналів в Україні кожне півріччя в середньому зменшувалися вдвічі: з 63,5 млн. прим. за станом на 01.01.1992 року до 8,44 млн. прим. за станом на 01.09.1994 року.

Як наслідок, насиченість періодичними виданнями на 1000 жителів України упала з 1226 примірників у 1993 році до 163 примірників передплачених газет і журналів у 1994 році.

Нині може дозволити собі передплатити хоча б одну газету лише одна з 3—4 середньостатистичних сімей.

Загальнополітичний аналіз динаміки тиражів засобів масової інформації (ЗМІ) свідчить, що з часу проголошення незалежності громадська свідомість в Україні кардинально змінилась: від беззастережної орієнтації на московські видання до переважної орієнтації на власне українські газети й журнали.

За два роки незалежності частка центральних національних видань зросла з 22,6% до 32,8%, а регіональних і місцевих — з 35,8% до 62,0%. В цей же час кількість російських (по суті — московських) газет зменшилася з 41,6% до 5,2% у всеукраїнському пресовому загалі.

Досліджуючи ці тенденції з точки зору розбудови української державності, слід констатувати, що процеси децентралізації влади й економіки (які розпочалися ще за існування Радянського Союзу) не обминули своїм впливом й інформаційну сферу суспільства. Якщо в перший рік незалежності України московські (колишні союзні) і київські (колишні республіканські) видання разом контролювали 64,2% читацького загалу, то в 1994 році ситуація змінилася діаметрально: контрольний пакет «четвертої» влади перейшов до регіональних та місцевих (обласних, міських та районних) засобів масової інформації. І якщо ці тенденції розвиватимуться у тому ж напрямку, це може негативно вплинути не тільки на процеси формування державницької свідомості у громадян України, а й на саме існування України як суверенної держави. Бо об'єктивно формувати таку свідомість в українському суспільстві покликані саме центральні київські видання, що мають, висвітлюючи події, враховувати перш за все загальнодержавні інтереси.

А поки що відзначимо такі реалії: під впливом загальнонаціональних видань перебуває менше третини газетного інформаційного ринку України.

Решта громадян, читаючи місцеві видання, об'єктивно отримує інформацію, яка проходить через сито регіональних інтересів. **Останні, як відомо, коливаються від палкої і безумовної підтримки української державності на заході України аж до заперечення її самостійного існування у Криму.**

Напевно, усереднений геополітичний вектор суспільної свідомості лежить десь посередині (що, до речі, засвідчили і останні президентські вибори).

Аналіз структури передплатного загалу по окремих областях України свідчить, що найменше загальноукраїнських видань передплачують на сході й півдні України, де відцентрові тенденції найбільш відчутні. В цих областях кількість центральних видань відносно до загальної кількості передплачених газет набагато менша, ніж у середньому по Україні (32,7%): Дніпропетровська область — 14,6%, Донецька — 17,5%, Запорізька — 26,4%, Кримська автономія — 22,1%, Миколаївська область — 22,4%, Сумська — 13,8%, Харківська — 18,7%, м. Севастополь — 27,8%.

Очевидно, якщо держава зацікавлена (а це для неї важливо) у формуванні державницької свідомості громадян, які мешкають у згаданих регіонах, вона мусить подбати про певну підтримку загальноукраїнських видань в цих областях (механізм підтримки розробити не так уже й важко).

Надзвичайно важливою для перехідного суспільства є проблема засновників друкованих засобів масової інформації.

Об'єктивні дані свідчать, що поступово інформаційний газетно-журнальний простір українського суспільства роздержавлюється. Так, кількість національних газет, засновниками яких є державні інституції (парламент, уряд, міністерства, відомства, місцеві адміністрації тощо), зменшилася з 11,0% у 1992 році до 3,8% у 1994 році.

Лідерами ж виступають комерційні структури і приватні особи, які відповідно контролюють 29,8% і 14,6% загальноукраїнських видань. І в цьому плані від них значно відстають громадсько-політичні організації і рухи та політичні партії, які є засновниками відповідно 7,3% і 2,3% газет, зареєстрованих як національні.

Аналогічна тенденція проглядається і серед засновників центральних українських журналів, де незаперечними лідерами є комерційні структури (20,7%) та приватні особи (9,9%).

Власне незалежних газет і журналів, засновниками яких є трудові колективи, редакції, спілки журналістів та письменників, дуже небагато. Серед газет їх 7,3%, а серед журналів — лише 4,0%.

Інша ситуація на ринку регіональних та місцевих мас-медіа.

Місцева влада контролює через засновництво 30,7% місцевих видань. Додайте до цього 9,6% засновників з державних об'єднань, підприємств і колгоспів, 4,1% — з профспілок і 8% редакцій газет, що друкуються у державних друкарнях, і картина вимальовується така: регіональна правляча еліта має контрольний пакет — 52,3% місцевих мас-медіа. Хоча і комерційні структури вже набрали ваги — 21,4% газет вони контролюють безпосередньо, а 8,5% належать окремим приватним особам.

Напевно, на наступних виборах цей чинник буде вирішальним і спричинить пряме зіткнення інтересів правлячої еліти і представників бізнесу.

У цілому національний газетно-журнальний ринок за 1992/94 роки певною мірою стабілізувався. Якщо 01.01.1992 року нараховувалось 851 загальноукраїнське видання, зареєстроване Державним комітетом України із преси, то 01.09.1994 року їх було зареєстровано 892, тобто на 4,8% більше. **Але якщо кількість видань майже не змінилась, то співвідношення між газетами та журналами змінилося досить істотно.**

Кількість газет зменшилася з 453 до 369, а кількість журналів і видань журнального типу зросла з 398 до 523. **Отже, якщо у 1992 році газети становили 53,2% від загальної кількості друкованих ЗМІ, то у 1994 році їх було 41,4%.**

Місцевий ринок мас-медіа розвивається своїм специфічним шляхом, хоча є й аналогічні загальнонаціональному ринку ЗМІ тенденції.

Скажімо, загальна кількість місцевих ЗМІ за період, що аналізується, зменшилася з 2495 до 2015.

Однак внутрішньоструктурні пропорції всередині провінційного пресового загалу виявилися аналогічними загальноукраїнському ринку друкованих мас-медіа.

Кількість газет зменшилася з 2360 до 1848, а кількість журналів і видань журнального типу збільшилась із 135 до 167, хоча в цілому серед провінційних ЗМІ, як і раніше, домінують газети. Їх кількість становить нині 91,7% у загальнопровінційному ринку мас-медіа.

Одним з найбільш дискусійних у політичному житті посткомуністичної України є питання надання (ненадання) російській мові статусу офіційної і так званої «примусової українізації».

Напевно, аналіз співвідношення кількості газет, що друкуються різними мовами, буде одним з об'єктивніших показників у цій справі.

Так-от, за період з часу проголошення незалежності України в галузі засобів масової інформації вимальовується чітка тенденція деукраїнізації національної преси України.

У порівнянні з 1992 роком кількість газет, **що друкуються українською мовою, зменшилася з 59,8% до 27,4%, а кількість російськомовних видань збільшилася з 5,7% до** 12,7% (решта газет виходять або двома мовами, або мовами інших етносів, що складають український народ).

Аналогічна тенденція може бути зафіксована і в місцевих мас-медіа: частка україномовних видань зменшилася з 55,7% до 46,8%, а російськомовних залишилася приблизно на тому ж рівні: 30,3% і 28,9% відповідно.

Отже, теза ворожих українській державі політичних сил про ущемлення російської мови та росіян в Україні абсолютно безпідставна, а позиції державних інституцій, що покликані виконувати закон України про мови, м'яко кажучи, безвідповідальні.

На закінчення, пропонуючи читачам ознайомитися з рейтингом найбільш впливових газет в Україні (див. таблиці), зазначимо, що в умовах перехідного від тоталітаризму до демократії періоду та становлення української державності підтримка національної преси є однією з передумов формування державницької свідомості та інформаційної безпеки держави як такої. В іншому разі перспективи державного будівництва в Україні будуть сумнівними.

Отже, на часі розробка національної програми державної підтримки преси як складової частини зусиль, спрямованих на зміцнення держави та розбудову її на правових, демократичних засадах.

Валерій БЕБИК,
кандидат психологічних наук, головний консультант Прес-служби Президента України.

Рейтинг найбільш впливових газет в Україні (передплатні тиражі) за станом на 01.09.1994 р.

	(тис. прим.)
1. Голос України	380,1
2. Сільські вісті	254,6
3. Урядовий кур'єр	182,7
4. Аргументы и факты (Росія)	130,6
5. Труд (Росія)	107,6
6. Труд субботний (Росія)	96,1
7. Правда Украины	68,0
8. Известия (Росія)	64,1
9. Киевские ведомости	64,0
10. Робітнича газета	62,1
11. Освіта	55,3
12. Молодь України	49,2
13. Україна молода	43,0
14. Київські відомості (дайджест)	41,4
15. Независимость	36,1
16. Товариш	21,6
17. Літературна Україна	19,7
18. Культура і життя	18,5
19. Вечірній Київ	17,8
20. Народна газета	14,5
21. Демократична Україна	14,4
22. Комуніст	13,1
23. Профспілкова газета	12,3
24. Київський вісник	8,9
25. Всеукраинские ведомости	5,6

Культура

Сила людського духу

Розпочав свій четвертий сезон Український національний симфонічний оркестр. Колектив цей створено у 1991 році, тепер його очолює знаний львівський диригент, народний артист України Ігор Лацанич.

Концерт, що йшов в Українському домі під орудою І.Геді, другого диригента та музичного директора оркестру, було присвячено 50-річчю визволення України від фашистських загарбників. Програму склали симфонічна поема Ф.Ліста «Мазепа», Концерт для голосу з оркестром Р.Глієра (виконувалась перша частина, солістка — Світлана Самородіна), Концерт для оркестру Б.Бартока.

Що ж об'єднує ці — такі різні за стилем, характером, змістом — твори? Що дало виконавцям підстави поєднати їх в одній програмі? Одну з відповідей на ці запитання запропонувала у передньому слові кандидат мистецтвознавства Галина Степанченко. На її думку, концертна програма становить єдине ціле тому, що всі її складники — це твори, сповнені пафосу життєствердження, оспівування сили людського духу.

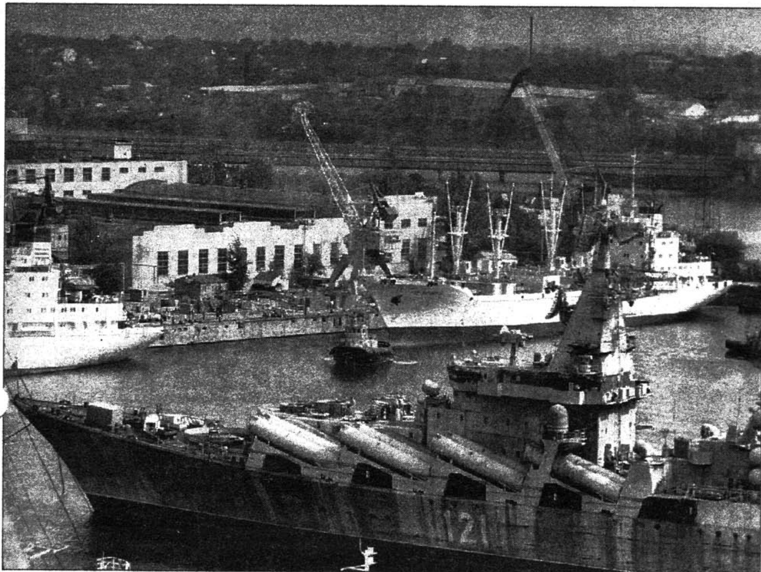
Це, безперечно, так. Проте ризикну зазначити ще дві наскрізні лінії, що вибудували твори різних епох та стилів у цілісний святковий концерт.

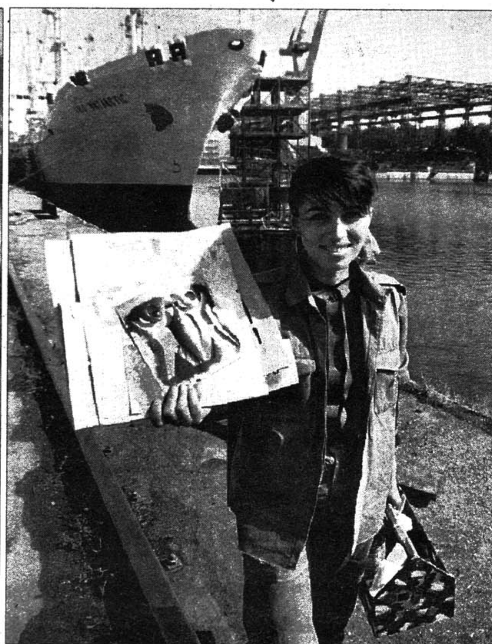
Перша з них — Україна. І це — не тільки номінальна присутність у назві («Український дім»), оркестру (Український національний) та присвяті (Визволенню України). Її наявність відчувалась і в присвяті твору (симфонічної поеми Ліста, що дає романтичну трактовку образу легендарного українського гетьмана), і у творчій долі автора твору (Р.Глієр, що народився у Києві, був одним з перших директорів консерваторії, навчав композиції Б.Лятошинського), і у стильових параметрах твору (загальновідомо, що український фольклорний елемент є органічною складовою творчого стилю Б.Бартока).

Другий «спільний знаменник» програми — її справжня концертність, адже «концерт» — це не тільки змагання соліста з оркестром, але й підвищена віртуозність твору, спрямованість його на слухача. Романтична віртуозність лістівського опусу, філігранна відшліфованість глієрівського концерту, блискучий віртуозний стиль бартоківського твору — поза сумнівами.

Було б перебільшенням стверджувати, що програма була виконана бездоганно. Оркестру та його керівникам є над чим працювати — ансамбль, культура звуковидобування, відчуття стилю... Але робота над усім цим у колективу — попереду, адже відкрився тільки четвертий його сезон. Чекатимемо ж на його продовження і сподіватимемось, що спонсор Українського національного симфонічного оркестру — фірма Епл Комп'ютер — і надалі буде підтримувати музичне мистецтво.

Юрій ЧЕКАН,
кандидат мистецтвознавства.

Дорога в море починається з Інгулу

Миколаїв у застійні часи навіть для наших друзів із соцтабору був на замку. Власті, очевидно, боялися, що поганці-капіталісти дізнаються про секрети страшенних трудових подвигів наших корабелів і роздобудуть креслення військових кораблів. Миколаївці по секрету розповідали гостям, що в стратегічних планах імперіалістів місто стоїть в одному ряду з Москвою, Києвом, Ленінградом. Тоді це не смішило, а звеличувало...

А тепер авіаносці, есмінці та інші кораблі, через які зчинився гармидер у відносинах між Росією та Україною, не потрібні ні Молдові, ні Туркменистану, ні навіть Грузії, яка має вихід до моря. З'ясувалося, що капіталісти також не цікавляться військовою продукцією закритого колись міста. А Росія більше думає про те, як завантажити роботою власні корабельні. А без замовлень підуть з торбою по світу не тільки три суднобудівні заводи Миколаєва, а й саме місто.

Ось чому суднобудівники Миколаєва покладають надії на Захід. Перші отримали солідне замовлення західних фірм корабели заводу імені 61 комунара. І холодні вітри всепоглинаючої розрухи не досягли затишної гавані в гирлі Інгулу. Підприємство уникло кадрових втрат, будує не лише кораблі, а й об'єкти, що їх називають у нас соцкультпобутом. А це за аших скрутних часів — запорука бодай якоїсь упевненості: «Виживемо!».

Втім, миколаївці не розучилися будувати й військові кораблі. Зараз на заводі імені 61 комунара добудовують перший ракетний крейсер нашої країни, якого так і названо — «Україна». І це вже — не військова таємниця.

На знімках: *ось вона — «Україна»;*

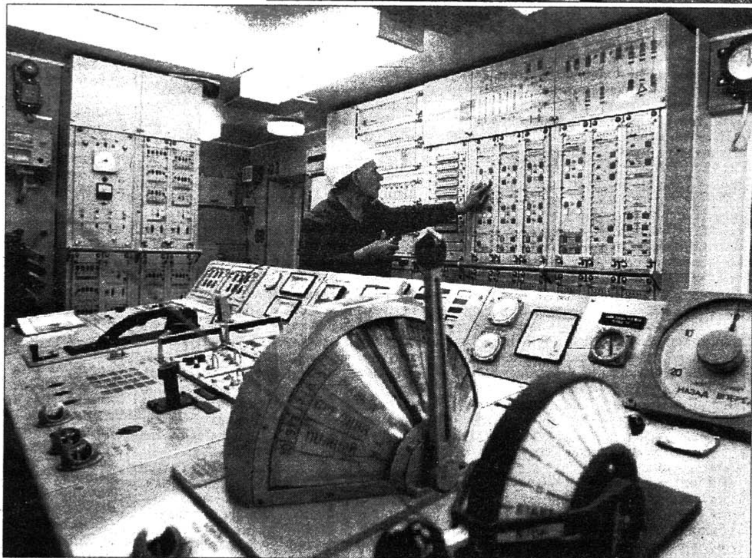
судновий маляр Тамара Столярова;

йде монтаж центрального пульту управління рефрижератора, що його будують на замовлення грецької фірми;

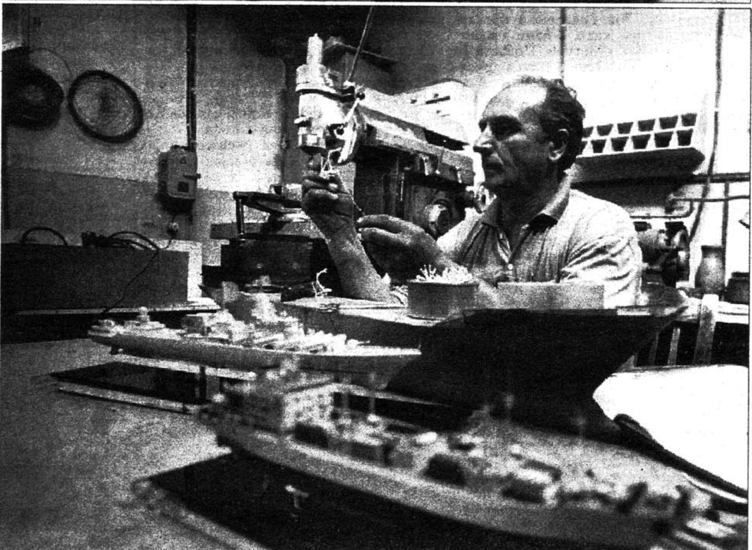
Віктор Миньковський робить замірювання підшипника колінчастого вала головного двигуна;

Володимир Маленко виготовляє моделі всіх кораблів, що будує завод.

**Фото
Олександра КРЕМКА.**

Як ми живемо?

Факти. Події. Коментарі

психологічний ескіз з натури

Вдивіться, може, на ньому зображена і ваша сім'я...

«Сімейне життя — це прекрасно, це — життя!» Не пригадую, хто автор цього оптимістичного вислову, але то сказала, напевне, щаслива людина. Візьму на себе сміливість і поставлю наприкінці цієї сентенції знак запитання для тебе, читачу. І одразу ж передбачу три оптимальні варіанти відповідей: «Приблизно так і є, але життя зіткане не лише з радощів, а й проблем», «Ні, навпаки, — справжнє пекло», «Поки що похвалитися нічим».

Тепер пропоную кожному уявити свою «острівну» сім'ю в обширі всього українського народу і відчути себе багаточисельною українською родиною. Бо родина — це й історія народу, його культури, мови. Доречно сказати, що людина, яка розвивалася на грунті рідної мови, має більше шансів реалізувати себе як індивідуум. Від того, що їй прищеплено з раннього дитинства, залежить не лише її майбуття, а й міцність та розквіт нашої держави.

Але часи змінюються, змінюються й родинні установки. Тож як економічні негаразди, бурхливі зміни позначаються на житті сучасної української родини? Чим вона дихає, від яких проблем задихається?

З цими запитаннями я звернулася до завідувачки консультаційно-психологічного кабінету Інституту психології України З.Кисарчук, і попросила намалювати ескіз з натури української родини.

Передовсім, Зоя Григорівна поскаржилася, що, на жаль, нашим співвітчизникам бракує культури. Почасти їм краще поділитися своєю бідою з друзями, ніж звернутися до фахівця. Хоча на Заході, приміром, майже кожен має свого психолога. І це не примха, а необхідність профілактики стресів. А у нас розшукують психолога скоріше від власної безпорадності та за вказівкою вчителя. Виявляється, крім традиційного небажання вчитися додається характерна нині для 8—12-річних підлітків крадіжка грошей, речей у власних батьків та родичів, які переважно займаються так званим бізнесом.

— І це не поодинокі випадки, — зауважує Зоя Григорівна, — а вже соціально-психологічна проблема, коли спостерігається зміна у шкалі цінностей. Мірилом стають гроші, передовсім для тих батьків, які страждають від своїх «маленьких клептоманів» (батьки вважають, що в них — перші ознаки хвороби). Але не варто цим батькам забувати: діти, як губка, вони всмоктують усе те, що бачать навколо. А нині батьки більше стурбовані тим, як вижити, де заробити? Вдома тільки й мови, що про гроші, валюту, імпортний мотлох... Як наслідок — нова епідемія у школі — «доларовий престиж». З'ясовується, що популярність серед своїх ровесників можна ... купити.

Що ж передувало настанню подібної ситуації? Скажемо відверто — своєрідні стосунки батьків з дітьми. Точніше — їхня відсутність.

На жаль, уявлення про причину в більшості батьків однобоке: винуваті діти, бо вони крадуть. А на яку ще реакцію дорослих можна сподіватися, якщо вони виховані в колишній тоталітарній державі, схильні звинувачувати когось, а не себе, коли в них відсутня особиста відповідальність за те, що трапилося?

І завдання психолога-консультанта — не роздавати безплатні поради, а вміло розширювати у батьків-клієнтів рамки бачення проблеми. З перших відвідин психолога вони, як правило, запевняють, що для виховання роблять усе необхідне. А необхідне зводиться в них до того, щоб дитина була одягнена і нагодована, а на інші «витребеньки», «вибачайте, часу не вистачає». Спілкування, читання, прогулянки, спільні справи, звичайні пустування відходять на задній план. Природно, що їхня дитина почувається покинутою, забутою і шукає розваг на стороні.

На таке серйозне запитання до дітей — «що в твоєму житті означає родина?» — міг би відповісти всього-навсього дитячий малюнок із зображенням сім'ї. У кожної дитини він свій. І якби кожен батько, кожна мати уважно вдивилися в цей малюнок, вони побачили б, чого саме бракує їхній дитині. Як правило, це любові, уваги. Звідси й беруть початок усі негаразди, що їх зазнає нині наше суспільство. Неблагополучна в ньому і українська родина. У дошлюбних стосунках також немає установки на міцний шлюб. Кожен третій з них розпадається.

Теоретик, кандидат психологічних наук, керівник дослідницької групи Майя Алексеєва пояснила це закономірністю: як розвивається суспільство, так розвивається і сім'я. Що ж, таке життя — державні установки переносяться на родинні. А вони за тривалий час добряче в'їлися в наше життя: відсутність довіри, тиск, контроль, вимога слухняності, безцеремонне втручання у справи іншого й «ампутація» будь-яких свобод та волі. Зі здобуттям незалежності держави змінюється і погляд на виховний процес. Дітям дають можливості виявити ініціативу, їх професійно орієнтують, привчають розраховувати на власні сили. На кардинальні зміни штовхає і зіткнення двох способів життя. Можна вже говорити, що ми змінюємося, стаємо іншими. І хоча це дається нам важко, але не стоїмо на місці, не тупцюємо. А це — вже поступ.

Людмила ГРАЧ.

Немов журавель з лисицею

Якби знайшов архів давно зниклої артілі, то в Леоніда Ляхтицького набралося б більше, ніж вісімнадцять років, так званого гарячого стажу. Він виховувався в дитбудинку і підлітком потрапив в ливарний цех «шарашкіної контори», де навіть не виписували трудових книжок, а експлуатували на повну котушку. Ще такі часи застав Ляхтицький. Але з 1955 року працював на металургійному заводі ім. Комінтерну, в тому числі і вальцювальником листопрокатного цеху. Цеху, який теж давно закрили, настільки допотопно шкідливим він був.

Але мова про те, що настав час, і Леонід Ляхтицький вийшов на пенсію. На заслужений відпочинок. З почестями і посвідченням ветерана праці. З усіма пільгами, які з цього випливали. Хоч ті пільги — так собі, майже символічні, за ними чоловік дуже і не шкодує. А ось що звання ветерана відібрали, це йому шкода до сліз.

— Як відібрали? — дивуюсь я. — Судом чи ще якимось високим рішенням? І за яку, дозвольте дізнатися, провину?

— Про це мені заявили в Індустріальному райсоцзабезі, що, згідно з новим законом про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку, не можу вважатися ветераном, — пояснив Ляхтицький.

Тепер справді, аби претендувати на звання ветерана, чоловікам треба відпрацювати сорок років, жінкам — тридцять п'ять. А оскільки Ляхтицький загалом відпрацював менше, то ніби автоматично й випадає з обоймих найвище шанованих людей праці. Це вже нонсенс, бо раніше подібних «обмежень» не існувало, і зараз просто несправедливо відбирати у людини зароблене, а й значить, заднім числом переглядати чинні колись закони, чого допускати ніяк не можна. Зрозуміло, що це місцева самодіяльність, але...

Але не це головне. За нинішніми вимогами Леоніду Ляхтицькому, виявляється, слід було змалку не в дитбудинок потрапляти, а відразу на виробництво. Чому? А металурги — майстри вогненної професії, як колись писали, — виходять на пенсію у п'ятдесят літ. Отаку мають пільгу. А тепер і рахуйте: сорокарічний стаж буде лише у тих з них, хто працюватиме... з десяти літ.

Отож, мова навіть зовсім не про Леоніда Ляхтицького. А й про всіх нині металургів або, приміром, шахтарів, про тих, хто цілком обгрунтовано раніше від інших виходить на пенсію. Їм уже нізащо не дослужитися до почесного звання ветерана праці. Навіщо, мовляв, бо що в цьому хорошого?

Мене зовсім пантеличать ці необхідні сорок років для чоловіків і тридцять п'ять для жінок. Стосовно будь-кого, не лише металургів чи шахтарів. Звання ветерана праці справді передбачає сякі-такі пільги-переваги, та й ті не кожному будуть доступні. Це якото хитра лисиця запросила у гості журавля і частувала розмазаною на плоскому блюдечку принадою. Клював той клював — і не наївся. Журавель, як відомо, зміг відплатити тим же: запросив у гості лисичку та виставив страву у глечику з тоненькою шийкою — тільки він і міг своїм довгим дзьобом дістати смачне вариво.

Але ж наші пенсіонери, відпрацювавши вік, не зможуть чогось подібного собі дозволити...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Ходимо патлаті

«У нашій славній столиці України твориться щось неймовірне з цінами... Особливо у сфері послуг. Ненаситні ділки так розперезалися, що кожного дня деруть з людей, як їм заманеться. Скажімо, ще у пам'яті нашій ті недалекі часи, коли постригтися у перукарні — зі стерильним простирадлом і одеколоном — коштувало 50 копійок. А сьогодні за повної антисанітарії вимагають до 50 тисяч купоно-карбованців. Люди похилого віку — малозабезпечені, ветерани війни і праці — хапаються за голови, місяцями ходять нестрижені, патлаті, проклинають владу».

Це — рядки з листа читача «Голосу України» П.Мартиненка, адресованого редакції і голові Київради Л.Косаківському.

А ось що повідомляє прес-служба Державного комітету України у справах захисту прав споживачів:

— Працівниками Держкомітету спільно зі співробітниками регіональних управлінь останнім часом у Києві та областях перевірено 810 перукарень різних форм власності. У 702 з них виявлено грубі порушення правил і норм обслуговування громадян. У 169 перукарнях виявлено свавільне завищення цін на послуги. У Сумській області такі факти засвідчено у всіх перевірених перукарнях. У Києві — в 66,7 відсотка. Так, у сумській перукарні «Лада», де завідувачкою Ж.Ванюх, під час виконання хімічної завивки клієнтку обраховано не мало не багато — на 66.800 карбованців. У київській перукарні товариства «Фігаро» (директор В.Вергелес) — на 47 тисяч тощо.

Не може не хвилювати грубе порушення у багатьох перукарнях санітарних норм обслуговування громадян. Найгірше становище у Житомирській, Івано-Франківській, Чернігівській, Черкаській областях і, хоч як це дивно, у стольному Києві. Тут у багатьох перукарнях немає дезинфікуючих засобів, брудна білизна, яка використовується неодноразово, що створює небезпеку передачі СНІДу, дермато-венеричних хвороб, педикульозу тощо. Тому люди й остерігаються вдаватися до таких, з дозволу сказати, «послуг».

Серед інших грубих порушень правил обслуговування громадян у перукарнях — відсутність свідоцтв про надання конкретній перукарні певного розряду, переліку послуг і прейскуранту цін, порядку обслуговування відвідувачів, які мають законодавчі пільги тощо. Такі порушення, зокрема, виявлено у всіх перевірених перукарнях Житомирської, Івано-Франківської, Одеської, Херсонської, Чернігівської областей і Чернівецької області та Севастополя.

Серйозне занепокоєння викликає й те, що майже в усіх областях скорочується мережа перукарень, а в тих, що діють, — низька культура обслуговування. Редакція звертає на це увагу місцевих органів влади і чекає від них інформації про конкретні заходи, яких ужито для виправлення серйозних недоліків, виявлених Держкомзахистом України. Доки ходитимемо патлаті?

Володимир ЧЕРКАС.

ГОСПОДА!

Имеем честь сообщить Вам о добром известии: в

"ПРАВЭКС-БАНКЕ"

серьезно увеличены ставки по депозитным вкладам юридических лиц.

Адрес: Киев-21, Кловский спуск, 9/2.
Телефон: (044) 294-65-75
Факс: (044) 294-84-00
Телекс 631250 ALINA SU

"ПРАВЭКС-БАНК" – НАДЕЖНОСТЬ И ЧЕСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО!

КОММЕРСАНТ УКРАИНЫ
АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЕЖЕНЕДЕЛЬНИК

КАЖДЫЙ ДОЛЖЕН НАУЧИТЬСЯ
ЗАРАБАТЫВАТЬ ДЕНЬГИ

Коммерсант 30681
Пойди Подпишись Научись

Можно и не подписываться, и не читать - НЕУДАЧНИКАМ

КОМИССИОННЫЕ ЗА РЕКЛАМУ - ДО 30%.

PAREX BANK

Без проблем и формальностей!

– ПРОДАЕМ КАРБОВАНЦЫ ЗА ВАЛЮТУ ТЕЛ.222416, 222264
– ПОКУПАЕМ КАРБОВАНЦЫ, ТЕНГЕ, БЕЛОРУССКИЕ РУБЛИ ТЕЛ.229561, 213540
– СПРАВКИ О КУРСАХ ТЕЛ.281483
– ОТКРЫТИЕ КОДИРОВАННЫХ СЧЕТОВ ТЕЛ.283659
– АККРЕДИТИВЫ В ЛЮБОЙ ВАЛЮТЕ ТЕЛ.284330

Филиал "Лаймдота": ул. Кр.Барона 20/22, Рига, Латвия
Тел.: (0132)-222264, 222416, Факс: 281595
Телекс 614567 LAIM SU

Підприємство «Беркут»

здійснює взаєморозрахунки з державами рубльової зони через систему кореспондентських рахунків АКБ ЛЕГБАНК.

Надає інші фінансові послуги.

Тел. (044) 417-35-24.
Тел./факс (044) 417-42-49.

СП «Готель-Сервис»

предлагает для отельных комплексов поставки мыла с мыльницей весом 15 гр «Апарт».

Поставки со склада под Киевом.

Тел./факс (044) 229-65-50, 212-82-75.

Срочно
и без формальностей
для фирм и граждан
открываем кодированные счета в престижном швейцарском банке (Genève, Suisse).

■ Управление счетом по факсу, телексу или телефону.
■ У банка имеются русскоговорящие служащие.
Гарантируем полную конфиденциальность.
Сроки, качество и стоимость наших услуг Вас приятно обрадуют.
Телефон в Москве: (095) 491-08-79

ПРЕДЛАГАЕТ

Полный ассортимент пряностей для мясной, плодоовощной, ликеро-водочной промышленности

tel. (044) 277-35-65
(044) 245-31-11

Відновлення стародавніх традицій

«Київський осінній ярмарок-94»

9-13 листопада 1994 р. Київський Палац спорту

ВИСТАВКА

До участі у виставці запрошуються підприємства, об'єднання, організації незалежно від форм власності м.Києва та областей України, держав близького і далекого зарубіжжя.

Головна мета виставки - відновлення стародавніх традицій м.Києва як одного з європейских центрів торгівлі, зміцнення і розширення міжнародних економічних зв'язків, залучення до народного господарства України та м. Києва інвестицій, насичення споживчого ринку товарами, підготовка умов для відновлення діяльності широко відомого у свій час Контрактового Ярмарку на Подолі.

Для отримання інформації щодо умов участі у виставці звертатися за телефонами

(044) 221-51-39; 228-71-09; 228-72-07; 229-78-03

Концерн «Укрпроминвест» реализует со складов в городе Киеве:

перец черный горошек, душистый перец, гвоздику, мускатный орех, корицу, кардамон.

Тел. (044) 264-87-09, 264-87-19.

Підприємство «Тел—САТ» Лтд:

реалізує газові побутові лічильники для встановлення у квартирах та приватних будинках. Лічильники сертифіковані Держстандартом України;

пропонує металорізальний інструмент Мінського інструментального заводу.

Наша адреса: 290053, Львів-53. П/с 4883. Телефон (0322) 76-25-47.
Телефон/факс (0322) 76-25-48 (цілодобово).

Збірник-каталог «Переробна промисловість України»

(1 частина — харчова, 2 — легка).
Готується до друку.

Принцип: область — галузь — підприємство — адреса — № тел.

Пропозиція:

розмістити рекламу в збірнику (в рекламному блоці на сторінках певних областей або галузей від одного до п'яти рядків);

виділити шрифтом рядок з інформацією про власне підприємство чи фірму;

замовити рядок у певній галузі визначеної замовником області;

замовити (безплатно) збірник сьогодні й одержати його зі знижкою в січні 1995 року.

Реалізація: збірник «Сільськогосподарські підприємства України» (формат А4, 220 сторінок, назви, адреси, телефони, напрями діяльності 12870 виробників с/г продукції).

Рекламно-інформаційне агентство «Імідж»,
тел.: (044) 295-44-49, 417-28-11, 220-46-55.

Секунди — і гроші в... Австралії

3 листопада минає рік відтоді, як було підписано договір про співпрацю між «Українською фінансовою групою» та компанією «Вестерн Юніон Файненшнел Сервіссес» і в Україні почало працювати перше відділення світового лідера в справі надшвидкісних переказувань грошей. Нагадаємо, що «Вестерн Юніон» створила можливість доставляти кошти адресатові навіть швидше, ніж пошта — телеграми-«блискавки»: кілька хвилин (а іноді й просто секунди) потрібно для того, аби переправити і видати адресату кошти в будь-якому з 22,4 тисячі міст у більш як 80 країнах. Клієнт унікальної комп'ютерної мережі компанії виграє і в тому, що йому не треба мати картки, банківські рахунки чи вдаватися до інших формальностей, типових у таких випадках. Достатньо вручити гроші оператору, назвати йому ім'я адресата, місто, де чекають на кошти. Далі вже — справа техніки: комп'ютеризовані центри «Вестерн Юніон» працюють за рубежем 24 години на добу, сім днів на тиждень, традиційно, без черг. 150-літня ділова біографія компанії завоювала їй найвищий авторитет і бездоганну репутацію в усьому цивілізованому світі.

Уже в перший рік співпраці центри «Вестерн Юніон» відкрилися в Києві, Львові, Одесі, Донецьку, Дніпропетровську, Ялті, Чернівцях, Тернополі, Житомирі, готуються відповідні новосілля практично в усіх областях.

Україна стала четвертою країною в світі, де філіали «Вестерн Юніон» менш як за рік перевищили рівень у тисячу переказів. Наша держава додала суттєвий штрих до свого цивілізованого іміджу в світі, відкрила додатковий канал для привернення інвестицій, що вкрай важливо для неї на старті задекларованого нещодавно в парламенті «Відродження через реформи».

Валерій МАРТИНІВ.

Щоб втратити розум, треба його мати

або Дещо з історії галицьких «вар'ятів»

У тісній однокімнатній квартирі львів'янина Ярослава Коваля дивуєшся величезним папкам з матеріалами і фотографіями відомих у минулому осіб, архівними документами, старим журналам, які до стелі заповнюють вільний простір. А цей же сивоголовий 86-літній дідусь — один з найвідоміших і великих «крейзі» Галичини 30-х років. Він — вар'ят.

Як писав Квінт Горацій, «приємно вчасно подуріти». Давньогалицькою мовою ця максима звучить так: «приємно вчасно повар'ювати». Слово «вар'ят» по-польськи означає «несповна розуму, ідіот»,а походить воно від латинського «варіатус» — «змінений». Прагнення бути не схожими на інших, «зміненими», було властиве першим футуристам, які вели себе «не так, як всі». Екстравагантно одягались і пропонували своє, нове розуміння епохи.

Традиції «несхожості» знайшли своє продовження у Львові 30-х років, в товаристві під дивною назвою «Клуб вар'ятів». Клуб мав свій таємний статут, програму, печатку-екслібрис із зображенням спіралі, яку ми інколи «крутимо пальцем біля скроні», показуючи тим самим іншій людині, що у неї «не всі дома». Навколо спіралі писалась назва клубу, а внизу — гральні карти і книга. Відкрита книга ніби нагадує, що все пішло від читання, яке колись довело Дон Кіхота з Ламанчі до безумних вчинків. А гральні карти були улюбленим заняттям інтелігенції того часу, справою честі, адже грали на гроші. Якщо карт не було, то за 24 години вони повинні були знайтися.

Але не треба думати, що тільки цим займалися «вар'яти». Серед них були люди дуже розумні, до того ж — веселі, здатні на різні «штучки». Адже для того, щоб втратити розум, треба його мати. Якщо випробний строк для новачка проходив вдало, тобто в нього було достатньо розуму для його «тимчасової втрати», а витівки вражали оригінальністю, — то для цієї людини починалося нове, сповнене пригод і веселощів життя «вар'ятів».

Вони ніколи не сиділи на місці. Це був своєрідний «мандрівний театр» несхожих, які метою свого життя зробили служіння мистецтву й освіті українців. У багатьох містах і селах «вар'яти» давали концерти, вистави з української класики і власних творів (адже серед них були і письменники). Організовували вечори, на які збиралися відомі політичні, культурні діячі того часу. Але це — із «серйозної», головної програми клубу. Адже все-таки вони любили подуріти. Одягались в одяг різних кольорів, дивного фасону, незрозумілих поєднань. На вулицях розігрували цілі п'єси знайомств, пропонуючи перехожим приєднуватись до них. Кожен день для них ставав особливим. Треба було зробити щось смішне і потішне дома, на роботі, на вулиці, в компанії. І вони вар'ювали. І разом з тим — розбавляли важке, сіре життя жартівливими витівками. Один з «вар'ятів» був учителем, досить багатим. Мав гроші на яхту, на якій мріяв разом з друзями відправитися в навколосвітню подорож. З «приколом» він звільнився з роботи і все-таки здійснив свою мрію. Деякий час жив у Польщі, а потім поїхав до Америки. Ще один пізніше змінив прізвище і довгий час займав у Польщі високу наукову посаду. Були серед них і скрипаль, що закінчив Празьку консерваторію, непоганий фотограф, музичний критик.

У роки радянської влади традиції «вар'ятства» дещо забулись. Адже й так люди щодня божеволіли, боячись за рідних і близьких, і вже не мріючи про несхожість: вижити міг тільки «рівний серед рівних» — із натовпу. Але несподіваним для львів'ян виявився травень 1990 року, коли з ініціативи «Студентського братства» був проведений перший Всеукраїнський фестиваль нетрадиційного мистецтва «Вивих». Підросло нове покоління вар'ятів. На фестивалі зібралися всі художники — від монументалістів до екслібристів. «Старі» і «новоспечені» зірки естради під творчим гаслом «Прийшов, побачив, поїхав» демонстрували своє мистецтво. Фундатори фестивалю заявили з газет: «Дайте нам точку опори — і ми звихнемо всіх». Найпрекрасніші і не менш оригінальні дівчата мали шанс претендувати на корону «Королеви де-Білів». Наприклад, її величність королева 1993 року з'явилася на публіці таким собі «чудом в пір'ї»: на вимащеному медом тілі дівчини стирчала величезна кількість пір'я — оце й увесь її карнавальний костюм. А вулицями бігали фантастично розмальовані трамваї, які й до сьогодні дивують приїжджих своїм «нетрамвайним» виглядом. У 1992 році на честь свята в самому центрі міста розписали анекдотами, віршами і просто каламбурами обгорілий перед цим будинок. Потім його львівська мерія продала іноземній фірмі під офіс. Здивувавшись розмальованому придбанню, іноземці через рік розпочали ремонт, замалювали «художества». А шкода. Чесне слово.

Деякий час після вивиху перехожі на вулицях чомусь усміхались самі до себе, згадуючи, очевидно, події минулих днів і читаючи веселі написи на «вивихнутому» будинкові. Нельвів'янин подумав би: «крейзі». І лише дощ ще певний час стирав з асфальтів курйозні написи, а «вивихнуті» городяни відчували себе трохи «вар'ятами». Тими, які в 30-х роках створили свою невеличку імперію.

Надія ОЗДРОВСЬКА.
(«Інтелект»).

Спорт

Є така школа!

Фахівці в галузі фізкультури та спорту нашої країни,мабуть, уже давно звернули увагу на цей своєрідний феномен. Регіон, який найбільше потерпів від аварії на Чорнобильській АЕС, переважно сільськогосподарський (до того ж, не має свого адміністративного центру), вже протягом більш як десятка років у командному заліку на рівних змагається з колективами таких індустріально розвинутих областей, як Дніпропетровська, Донецька, Харківська, Запорізька, Луганська, Одеська.

Ви,мабуть, уже здогадалися, що мова ведеться про Київщину. В Україні лише у восьми областях створено необхідну інфраструктуру для розвитку «великого» спорту. І серед них не останнє місце посідає саме столична. Тут працює 79 дитячо-юнацьких спортивних шкіл (шість з них — спеціалізовані), є училища фізичної культури, школа вищої спортивної майстерності, 16 (!) команд майстрів з ігрових видів.

Сімдесят спортсменів з Київщини входять до складу збірних України, а ще 124 перебувають у найближчому резерві. Багато з них неодноразові переможці і призери світових та європейських першостей і навіть Олімпійських ігор.

Не останню роль в отих успішних виступах відіграє обласна школа вищої спортивної майстерності, яку засновано 1983 року. Саме там виховано атлетів, відомих у всьому світі. Це заслужені майстри спорту України Андрій Калашников (греко-римська боротьба), Мерабі Валієв (вільна боротьба), Лариса Бережна (стрибки у довжину), Олександр Багач (штовхання ядра). Не менше знамениті майстри спорту міжнародного класу, борці вільного стилю Михайло Чернов і Дзамбулат Тедеєв, боксер Володимир Кличко, каноїст Олександр Калиниченко, стрибун у довжину Євген Семенюк. Вони гідно представляють нашу молоду державу на головних міжнародних змаганнях. А старший з братів Кличків — Віталій — вже втрете став чемпіоном світу з кікбоксингу серед професіоналів.

На цьогорічній зимовій Олімпіаді в Ліллехаммері серед двох ковзанярів був і учень школи Олег Костромитін.

З оцим чудовим загоном працюють висококваліфіковані фахівці: заслужені тренери країни — Р.Савлохов (вільна боротьба), В.Берчук (греко-римська боротьба), В.Золотарьов та М.Мацко (обидва — бокс), З.Крейніс, І.Паламарчук, О.Ступаченко (усі — легка атлетика), М.Кашкаров (ковзани) та інші.

Зрозуміло, що вихованці школи не мали б отаких дзвінких досягнень, якби не допомога обласних бюджетних організацій та спонсорів. Значну фінансову підтримку надає обласна Рада народних депутатів. Керівники області добре розуміють, що досягнення спортсменів — слава не тільки Київщини, а й усієї України.

Надають допомогу атлетам і спонсорські організації. Це насамперед білоцерківські виробничі об'єднання «Берегиня» та «Олександрія», броварські малі підприємства «Магістр» та «Граніт», а також київська фірма «Дакас», СП «Славута». Значну фінансову підтримку обіцяє акціонерне товариство «Готель Україна» (президент Юрій Халілов), працівники якого самі дуже полюбляють спорт.

Ні в кого не викликає сумнівів, що лише об'єднання зусиль усіх зацікавлених сторін допоможе спортсменам Київщини гідно представляти державу на літніх Олімпійських іграх в американському місті Атланті.

Іван ОЗЕРЧУК.

З усіх усюд

Футбол. Кубок країни. 1/16 фіналу, повторні матчі. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Динамо-2» (Київ) — 4:1 (перший матч — 1:3), «Шахтар» (Донецьк) — «Система-Борекс» (Бородянка) — 2:1 (3:0). Ряд кубкових матчів грався вчора. А поєдинок «Динамо» (Київ) — «Газівник» (Комарне) відбудеться у столиці 5 листопада.

***

Суддівський комітет ФФУ (голова Костянтин Вихров) розглянув протести тренерів «Чорноморця» та київського «Динамо» — відповідно Леоніда Буряка та Йожефа Сабо, які вони подали на суддівство в одеському матчі цих команд. Ретельно переглянувши і вивчивши відеоплівку, надану киянами, суддівський комітет прийняв рішення дискваліфікувати арбітра з Хмельницького Хіблина. Строки дискваліфікації поки що не визначено.

Луганський арбітр Безрук, який неправильно не зарахував гол у матчі СК «Миколаїв» — «Нива» (Вінниця), дискваліфікований до кінця року.

Баскетбол. Зі штаб-квартири ФІБА у Мюнхені надійшло повідомлення, що визначено місця проведення найбільших турнірів 1998 року. Чоловічий чемпіонат світу пройде в Греції (у суперечці за право приймати цей турнір Греція перемогла Югославію), а жіночий — у Німеччині. Сподіватимемося, що обидві українські збірні візьмуть участь у цих змаганнях.

Теніс. З 7 по 13 листопада в Москві пройде п'ятий за ліком міжнародний чоловічий турнір «Кубок Кремля» з призовим фондом 1 мільйон 125 тисяч доларів. Взяти участь у ньому мають намір відомі зірки: Бругейра (Іспанія), Мустер (Австрія), Корда (Чехія), Россе (Швейцарія), Ферейра (ПАР). Не виключена поява на московських кортах також американців Чанга та Мартіна. А от український тенісист Андрій Медведєв квитків до столиці Росії ще не замовляв. Хоч його туди наполегливо запрошували. В інтерв'ю телекомпанії «Останкіно» киянин заявив, що боїться їхати до Москви через високу злочинність у цьому місті.«Там страшно виходити на вулицю, — сказав Андрій. — А колись я любив бувати в Москві...»

***

Шостого листопада о 14.00 на цвинтарі «Берківці» у Києві буде відкрито пам'ятник видатному українському гандбольному тренерові Ігорю Євдокимовичу Турчину.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44. телефакс 449-85-62.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 385117.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311209.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».